

АДОЛАТ

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОЙ-СИЁСІЙ ВА ҲУҚУҚІЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1995 йил
22 февралдан чиқа бошлаган

2003 йил
5 сентябрь

№
35-36
(427)

ГАЗЕТА ҲАФТАНИНГ
ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Қахрамонлари

ВАТАННИ АНГЛАШ ТУЙҒУСИ

Одатда журналистлар кашфиётга ўч бўлишади. Кимдир қўриб улгурмаган, қулоқ эшитмаган воқеаларни тезроқ ҳаммага етказишга, янгиликдан хабардор қилишга ошиқишади. Бу гал ҳам шундай бўлди. Кишлоқда замонавий маҳалла маркази, теннис корти қурилаётганидан дарак топиб вилоятдан ташриф буюрган тележурналист кела солиб раисни йўқлади. Сўнг унинг машинасига миниб қурилиш майдончасига қараб йўл олишди. Мухбир телекамерасини дарров ишга солиб қўрган манзарасини чапдан, ўнгдан, қиялати-суратга ола бошлади. Сўнгра нимадандир кўнгли тўлмади, шекилли раисга юзланди:

— Лавҳа яхши чиқиши учун менга ёрдамнинг керак. Теннис коптокчаси билан ракеткани кўлга олингда, майдон ўртасига чиқинг. Раис спортда ўрнак бўлиб теннис уйнапти, деймиз. Ажойиб-фикр-а?

— Сал ноқулай бўлмасмикин. Ахир ишлар чала, бунинг устига мен теннис уйнамаган бўлсам. Телевизорда қўриб одамлар кулишмасмикин,—эътироз билдирди раис.

— Бу ёғини бизга қўйиб бераверинг. Телевизорда чиққан захоти машҳур бўлиб кетишингизга қафилмиз,—деди ажойиб фикридан воз кечишни истамаётган мухбир.

Раис негадир шу кунги мухбирга кўнгил чигалларини ёзиб гапиролмади. Теннис коптокчасини чангаллаб мағрур қиёфада суратга тушишни ҳам келгуси учрашувга қолдирди. Росту у мухбирга даланинг оғир меҳнатидан безиб осон пул топиш йўлини излаётган ёшлар муаммоси ҳақида сўзлаб бермоқчи эди. Лекин...

Раис кишлоқнинг юрак уришини ҳаммадан тез илғаб оладиган зийрак фахм-ли киши. Унинг нигоҳи бир-бири ҳодимни четлаб ўтиши, қўриб-қўрмаганга ўлиши, қишлоқдошларининг яхши яшашга бўлган талаб-эҳти-жларини сезмай қолиши мумкин эмас. Чунки у элнинг отаси Теннис корти қуриш керак бўлган экан, бу ишни қишлоқ ёшлари истедод бобода, яшаш бобода шаҳарлик тенгқурларидан қолишмасликларини пахтазор оралаб юрган йигит-қизларга уқтириш учун ҳам амалга ошироқда. Пахтазорнинг шундоққина бикинида салобатли теннис корти дарвозаларини ланг очиб турган бўлса спортга, демак-ки соғлом ҳаётга иштиёқ-мандлар кўпаймайдими? Ахир соғлом униб-ўсаётган ёшлар ҳўжалиқнинг, мамлакатнинг кор-ҳолига қампур райидиган, ёмон йўлларга бурилмай ота-оналарининг орзу-хавасларини рўёбга чиқарадиган кишилар бўлиб чиқишса раис учун энг катта муқофот эмасми?

Раис Аваз Эргашев кишлоқ учун, кишлоқдошлари учун ҳар битта янглиқнинг моҳиятини шу тахлит чуқур тушуниб яшашга, ишлашга янада кўпроқ қўлайликлари мўҳайё этишга интилади. Ўз ҳудудида 8 та қишлоқни бирлаштирган, 8300 нафар аҳоли истикомат қилаётган ҳўжалиқда хонадонлар юз фоиз табиий газ, тоза ичим-

лик суви билан таъминланган бошқа бировлар биттасини қуришни эплайолмаётган бир пайтда бу ердаги мактабларда 3 та йирик спорт уйингоҳи ёшлар ихтиёрига бериб қўйилган. Бир қатор мактаблар, мактабга-ча таълим муассасалари, қишлоқ врачлик пунктлари, замонавий маҳалла марказларини айтмаймизми? Бир-биридан қўрак, обод қўла-р-чи? Ҳўжалик бош лойиҳа асосида ширкат аъзоларига шу йилдан эътиборан 15 та янги ўй-йой биноси қўриб бераётгани ҳам кўнглида ҳавас уйғотди.

Мухими, сувчи ёки механизаторни эгат бошида ўз ташвишига чора тополмай хўноб ҳолда юрганини учрат-майсиз. Негаки далада иш тўғри тақсимланган, техника ҳам беникусон ишляпти. Ширкатларга меҳнат ҳақи ўз вақтида келиб тегапти. Шу боис мамлакатимиз Президенти Самарқанд вилоятига сафари чоғида Жомбой туманидаги Ҳўжам Низоматов номи бу ширкат ҳўжалиғи фаолиятдан чуқур қониқиш ҳосил қилган, қишлоқдаги ўзгаришлар, одамлардаги интилишлар ислохотларга нечоғлик мос тўшаётганлигини таъкидлаган эдилар.

Ахир ҳўжалик булган гал-лачилиқда ҳам, пахтачиликда ҳам вилоятда энг юқори ўринга чиқиб олган. Бултур пахта тайёрлаш шартнома-вий режаси вилоятда биринчи бўлиб удаланди. Йил якунига қўра 37 миллион сўм соф фойда олинди.

Ҳўжалиқда ҳамма нарса меҳнатга яраша ҳисоб-қитоб асосида йўлга қўйилган. Шартномани ошириб удала-лаган деҳқоннинг ҳақиға иё-дан қилинмади. Яхши таж-рибани бошқаларга ўргатган, шу йўл билан ҳўсилдорлик-нинг ҳўжалик микёсида оши-шига туртки берган пайчи-

лар алоҳида тақдирланади.

Бу йил галладан юқори ҳўсил олиб шартномани қўйиллатиб бажарган деҳқон оилалари ҳам мўмай муқо-фот пули олишди ҳам шаҳ-сий оморларига тонналаб дон туширишди. Демак, ра-иснинг ширкатчилардан, ширкатчиларнинг эса ўз раҳбарларидан кўнгилилари тўқ. Уртада ҳамжихатлик, бир-бирини қўллаб-қувват-лаш, ўзаро ишонч бор.

Шуни йўлар эканман қўшни тумандаги ҳўжалик-лардан бирининг раиси би-лан бўлиб ўтган воқеа лоп этиб ёдимга тушди. Ҳўжа-ликда узок вақт оғир юмуш-ларни бажариб толиққан, охири ўзи ҳам, турмуш ўртоғи ҳам хасталикка учраб ёрдам сўраб келган аёл қабулхонадан қўзида ёш би-лан чиқди. У раисга ёри бе-тоблигини, болалари ноги-ронлигини эслатиб қўнгли-ни юмшатмоқчи бўлган экан. Раис эса:

— Мен сенга қўша-қўша ногирон туғ деганмиз. Энди азобини кўз ёшим би-лан ювиб юравер. Сенга ўшаган тиланчилар даст-дан ҳўжалиқнинг қарзга бо-тишини истамайман,—деб қувиб чиқарибди.

(Давоми 2-бетда).

Иккинчи қақирққ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг яқинда бўлиб ўтган ўн ик-кинчи сессиясида мамлакатимизни тараққий эттиришга, эркин фуқаролик жамиятини қуриш-га дахлдор бўлган қатор қонунлар қабул қили-ниб, ҳаётимиздан мустаҳкам ўрин олди. Бу қонунларни, умуман сессия материалларини кенг оммага етказиш юзасидан айна пайтда Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партия-

яси Сийёсий Кенгаши муҳим чора-тадбирларни қўймоқда. Жойларда учрашувлар, фойдали му-лоқотлар ўтказилапти.

Суратда: Ўзбекистон "Адолат" СДП Сий-сий Кенгаши котиби Равшан Ҳайдаров партия фаоллари даврасида сессия мате-риалларини тарғиб қилмоқда.

Козим УЛМАСОВ олган сурат.

«МУСТАҚИЛЛИК ТЕНГДОШЛАРИ»

Тошкентдаги "Ойла" тиббий марказида "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси ташаббуси билан "Мустақиллик тенгдошлари" мавзусида концерт дастури ўтказилди.

— Бу тантана боқувчисиз қолган ва кам таъминланган оила фарзандлари учун байрам совғамиздир,—деди жа-мғарманинг "Она ва бола" бўлими бош мутахассиси Зул-

ҳумор Абдумаликова "Туркис-тон-пресс" мухбирига. — Ёш авлодлар бизнинг энг катта ишончимиз, мадад таянчимиз-дир. Мамлакатимиз ва муста-қиллигимиз тақдирини, келажак-ни шу ёшлар қўёғисиди, улар-нинг пок қалби, эркин тафак-кури, мустаҳкам иродаси ва дунёқарашида мўжассам.

Тадбирга Тошкент шаҳри-даги меҳрибонлик уйлари ва маҳаллалардаги кам таъмин-ланган оилаларнинг 12 ёшга

тўлган фарзандлари тақлиф этилди. Урф-одатларимизга қўра мўчал тўйларни алоҳида эътибор билан ўтказилади. Бу байрам ҳам болақонлар қал-бларига катта қўвонч бағиш-лади.

Тадбирга келган болалар "Томоша" болалар театр-студиясининг чиқишларини томо-ша қилдилар. Жамғарма томо-шадан тарқатилган байрам ва-ғзалари ва музикаллар билан сийландилар.

ШАҲАРЛИКЛАР УЧУН

Термиз шаҳри аҳолиси учун ёйма савдо фаолият қўрсатмоқда. Бу ёйма савдолар ёзнинг охири, кузнинг аввалида пишиган сархил мева-чева, полиз ва сабзавотларга мўлғили билан шаҳарликларни хўшнуд қилмоқда.

Шаҳардаги Жўрабоев кўчасида ташкил этилган расталарда маҳсулотларнинг мўл-қўнлигини таъминлаш ва иш сифатини яхшилашда ви-

лоят қишлоқ ва сув ҳўжалиғи бошқармаси, деҳқон ва фермер ҳўжалиқлари уюшмаси, "Гўштустанот", "Матлуботсавдо", акциядор-лик компаниялари ҳамда бозорлар бирлашма-сининг ҳўссаси катта бўлди.

Ёйма савдо дўконлари 20 августдан бери ша-ҳарликларга хизмат қўрсатмоқда. Бу ерда 10 сен-тябрғача харидорлар гажам бўлишади.

"Туркистон-пресс"

«ВАТАНПАРВАР» БОЗОР ШАРОИТИДА

Муддофаага қўмақлашувчи "Ватанпарвар" ташкилотининг Бухорода ўтказилган семинарида муддофаа жамияти ташкилотлари қўшида оммавий касбларга кадрлар тайёрлаш, кичик ва ўрта бизнесни ривож-лантириш, қорхона ва аҳолига хизматлар қўрсатиш масалалари ўрганиб чиқилди. Семинарда Бухоро, Навоий, Қашқадарь ва Сурхондарь вилоятлари муддофаага қўмақлашувчи ташкилотлари шаҳар, туман кенгашларининг раислари иштирок этди.

Ушбу тадбирни ўтказиш учун Бухоро беҳиз танланма-ган эди. Хозирда "Ватанпар-вар" муддофаага қўмақлашув-чи вилоят ташкилотининг ўрта туманида ҳўжалик ҳисобидида кўп тармокли бўлишга фаоли-ят қўрсатмоқда.

Бухоро тумани кенгаши қўшидаги бўлишга оммавий ҳўнарларни тўлов асосида ўргатиш билан шуғулланмоқ-да. Бўлишга транспорт хиз-

матлари қўрсатиш учун руҳсат-нома ҳам олди. Бундан ташқа-ри, паррандачилик фермаси ташкил этилди. Шу йилнинг апр-ел ойидан бошлаб бошқа шех-лар ҳам ишга тушди.

Шофирқон туманида газ-электр пайвандчилиғи чеҳи учун усқунлар сотиб олинди. Бу ерда шартномалар асосида буюртмалар бўйича маҳсуот-лар тайёрланади, техникалар-ни таъмирлаш ишлари бажа-

рилади. Қўпгина туманларда автомобилларнинг электр усқуналарини таъмирлаш, мой алмаштириш чеҳлари ишлаб турибди.

Автоматкаблар ҳам ўз иш-ини қўнайитишмоқда. Бухородаги автоматкабда автомобил электр усқуналарини тўзатиш, Ғиждувондаги автоматкабда эса шалабоққ чеҳи очилди.

Айни кўнларда ана ўрта ту-манда ҳўжалик ҳисобидида ташкилотларини очиш мўлжал-ланмоқда. Улар бошқа қорхо-налар, кичик ва ўрта бизнес вакиллари ҳамда аҳоли буюрт-маларини бажариш билан бир-га аввало муддофаага қўмақла-шувчи ташкилотларга хизмат қўрсатади.

ИНСОНПАРВАРЛИК ТАМОЙИЛЛАРИГА ХОС

Жиноят содир этган шахсларнинг айримлари содир этган жиноятини ижтимоий ҳавфлилик даражаси юқори экани эъти-борга олиниб, жазони ижро этиш муассасаларига юборилади. Бироқ, жиноят ҳам, уни содир этишдаги вазият ҳам турлича бўлади. Баъзида жиноятчини ҳисбда ушлаб туриш, ҳатто суд қилишга ҳам зарур-лат бўлмайди.

Айтайлик, автомобиль бошқариб кета-ётган ҳайдовчи ўзи англамай қолган ҳолда йўл ҳарақати қоидасини бузиб, йўловчиларни жароҳати етказди. Бундан ҳайдовчи минг марта пушаймон, йўловчига ҳар то-нонлама ёрдам қўрсатди, давлатга жарима ҳам тўлади.

Ёки ҳисобчи хизмат қилаётган ташкилот-да иқтисодий жиноятга йўл қўйди. У етказ-зилган моддий зарарни қоплашга тайёр. Ҳисобчиға нисбатан қамқот билан боғлиқ жазо тайинлаш уни маънавий жиҳатдан азобланиши, оиласини бадном бўлиши фар-зандлари тарбиясига салбий таъсир қўрса-тиши мумкин. Бир одамни ҳисбда саклани-ши давлат учун ҳам зиён келтирмади.

2001 йил 29 август кунини инсонпарвар-лик қадриятларимизга ва халқимизнинг тарихий анъаналарига мос тўшадиган Ўзбекистон Республикасининг "Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши му-носабати билан Ўзбекистон Республика-сининг Жиноят, Жиноят-процессуал Ко-декслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодексига ўзгариштириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонуни қабул қилинди. Ўтган давр мобайнида адашди, ижтимоий ҳавфи катта бўлма-ган ҳаракат содир этган ва қилмишидан чин кўнглидан пушаймон бўлган жуда кўп фуқаролар маъмур Қонуннинг одилона тал-қинидан баҳраманд бўлдилар.

Андижон тумани Бўтакора қишлоғида яшовчи ака-ука Илҳом ва Дилшод ўзаро жанжаллашиб қолишди. Илҳом акасини бир шағпатисини кўтаролмай, Дилшод-ни қўлига оташқурак билан урган. Албат-та ака-укаларнинг бир-бирига бўлган аянч-ли муносабати, уларни судгага олиб кел-ди. Илҳом қилмишидан пушаймон бўлиб, акасига етказилган барча моддий зарар-ларни қоплади. Жиноят ишлари бўйича Ан-дихон тумани суди Ўзбекистон Республи-каси Жиноят Кодексининг 109-моддаси 2-қисми билан Илҳом Тўйчиевга нисбатан

юритилган жиноий ишни ярашганлик му-носабати билан тўғатди.

Судланувчи Назира Асқарова шу йил 9 апрель кунини кечки пайт Шаҳрихон ту-манининг Тожиқобод қишлоғида яшовчи ҳоласининг уйига борганида, ҳоласини ҳамқишлоғи Икромжон Мўминов билан гап тортишиб турганини қўриб, Икромжонни қўрқиб ва қорин соҳасига тепиб, юз қис-мига тиззаси билан уриб, тан жароҳати етказди. Судланувчи Н. Асқарова ва жаб-ранувчи И.Мўминов ўзаро ихтиёрий яра-шиб олганликлари, судланувчини айбига тўлиқ иқдор бўлиб, чин кўнглидан пушай-монлиғи инобатга олиниб, унга нисбатан юритилган жиноят иши Жиноят Кодексига қиритилган ўзгариштириш ва қўшимчаларга мувофиқ ҳаракатдан тўғатилди.

Хозирги кунда суд амалиётида айбдор шахсининг жабранувчига етказилган бар-ча зарарларни тўлиқ қоплаши натижа-сида, жабранувчининг розилиғи ҳамда ўза-ро ярашиб олганликлари муносабати билан судланувчиларни жиноий жавобгар-ликдан озод этиш ҳолатлари, йўл ҳара-кати ёки транспортдан фойдаланиш қоида-сини бузган қатор жиноят субъект-ларига нисбатан татбиқ этилганлиғига мисоллар ҳам талайгина.

Булқоқбоши туманидаги Гулистон қўча-сида яшовчи Қобилжон Тиловолдиев ўза-га тегишли "Тикор"русумли автомашина-сини бошқариб, фуқаро М.Ҳожиевани Ан-дихон шаҳрига олиб кетаётганида, об-ҳаво шароити ҳамда қарама-қарши йўна-лишда ҳаракатланиб келаятган "Дамас" русумли автомашинанинг чироқлари таъ-сирида рулни бошқара олмасдан, йўл че-тидаги ариқ ичига тушиб кетди. Ҳодиса оқибатида М.Ҳожиева тан жароҳати ола-ди. К.Тиловолдиев йўл-транспорт ҳоди-саси содир бўлганидан сўнг жабранув-чини дарҳол касалхонага олиб боргани, даволашни учун сарфланган ҳаражатлар-ни қоплагани, уни қилишидан пушаймон-лиғи ҳамда жабранувчи билан ўзаро их-тиёрий ярашиб олганлиғи инобатга оли-ниб, юритилган жиноят иши суд аҳрими билан ҳаракатдан тўғатилди.

Судланувчи Мирзажон Эргашев шу йил 7 март кунини эрталаб ўзага тегишли бўлган "Дамас" русумли автомашинасида "Аса-ка-Шаҳрихон" йўлида Шаҳрихон шаҳри-даги 2-ўрта мактаб биноси рўпарасида

йўлни кесиб югуриб ўтаётган ўқувчи қиз-чани уриб юбориб, суд-тиббий эксперти-засининг ҳулласига қўра жабранувчига ҳаёти учун ҳавфли бўлмаган "ўртача оғир-ликда"ги тан жароҳати етказилишига са-бабчи бўлган. Жабранувчининг қонуний вақили онаси суд мажлисида М.Эргашев қизини даволаш учун ёрдам бериб мод-дий зарарни тўлиқ қоплаганини, унга нис-батан даъвоəsi йўқлигини, ўзаро ярашиб олганликлари билдириб, судга ариза тақдим қилган. Суд судланувчи М.Эргашевни айбиллик масаласини ҳал қилмай туриб, жиноят ишнни ҳаракатдан тўғати-б, уни жиноий жавобгарликдан озод қили-шни лозим топди.

Қонунчиликда иқтисодий соҳада жиноят содир этган шахсларга нисбатан иқтисо-дий таъсир чораларини қўллашни кенгай-тириш мамлакатимизда, шу жумладан ви-лоятимизда қинғир ишга қўл урган, лекин айбига иқдор бўлиб, жиноят оқибатида ет-казилган моддий зарарни қоплаган бир қатор шахсларга нисбатан озодликдан маҳ-рум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинлашишга, уларга эркинликда тўғри йўлдан боришга имкон берилди.

Масалан, судланувчи К.Эргашев Анди-жон "Ризк" ҳиссасдорлик жамиятида бош-қарув раиси лавозимида ишлаб, жамият-нинг бош муҳандиси Ш.Каримов, диспет-чери А.Усмонов, нефть маҳсулотлари ом-бор мудирин У.Якубеков билан жиноий тил бириктириб, ҳўжжатларни ноқонуний рас-мийлаштириб, 6 ой мобайнида жами 3.310 литр, қиймати 327.446 сўм бўлган бензин маҳсулотларини автомобиль йўл арақа-лари билан қалбақлаштириб, 2001 йил бо-шидан юрмаган носоэ "Газ-3270" русумли автомобилни жамият ҳайдовчиси Т.Сали-мов номига расмийлаштириб, жами 327.446 сўмлик бензин маҳсулотларини ҳаражатиға чиқариб, шу микдордаги пул-ларни ўзлаштириб, талон-тороқ қилганлар.

Бундан ташқари, улар 2001 йил 5 сен-тябрдаги 275-сонли алоқа хати билан тад-биркор А.Исабоев номига жамият ишчи-лари тўғи сменадан сўнг уйлариға олиб бориб қўйишни сўраб мурожаат қилиб, алоқа хатиға асосан жамият раиси К.Эргашев 2001 йил 6 сентябрдаги 4-алоқа хати билан А.Исабоев номидан розилик хати жўнатилган бўлса-да, ҳайдовчи Т.Са-лимовга 2001 йил август ойида 254.000

сўм, сентябрь ойида 225.500 сўм, октябрь ойида 242.000 сўм, ноябрь ойида 221.650 сўм жами бўлиб, 943.800 сўмлик бензин маҳсулотларини қалбаки ҳўжжатлар билан расмийлаштирилган. Ҳайдовчи Т.Сали-мовга 943.800 сўмлик бензин маҳсулотла-рини олгани ҳақида имзо чектириб оли-шиб, такоран ҳўжжатларни қалбақлаш-тирилган. Ушбу сўммага тадбиркор А.Иса-боевга нон маҳсулотларини нақд пулга со-тиш учун беришиб, сотишдан тўшган нақд пулларни олишиб, ҳеч қандай қонуний ҳўж-жат расмийлаштирмаган ҳолда ўзларининг эътиёжларига ишлатиб юборганлар.

Жиноят оқибатида етказилган жами 1.271.246 сўмлик моддий зарарлар суд-ланувчилар томонидан тўлиқ қопланган.

Жиноят ишлари бўйича Андижон ша-ҳар судининг 2002 йил 16 августдаги ҳўкми билан судланувчилар К.Эргашев, Ш.Каримов, У. Якубеков, А.Усмонов ва А.Исабоевга нисбатан содир этилган жи-ноятнинг ижтимоий ҳавфлилик даража-си, уларнинг қилмишлардан пушаймон экан-ликлари, яшаш жойларидан ижобий та-всифланлишлари, қилмишларини салбий оқибатини тушунганликлари ҳамда жи-ноят оқибатида етказилган жами 1.271.246 сўмлик моддий зарарлар суд-ланувчилар томонидан тўлиқ қопланган-лиғи инобатга олиниб, уларга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жарима жазоси тайинланган.

Ҳадисларда ҳам инсонга нисбатан му-руватли, кеҳиримли бўлиш, адашганлар-га тўғри йўлни топиб олишларига имкон бериш ҳақида таъкилланади. "Жиноий жа-золарни либераллаштирилиши муносаба-ти билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят — процессуал Кодексла-ри ҳамда маъмурий жавобгарлик тўғриси-даги Кодексга ўзгариштириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонунида бу борада етти ўлчаб бир кесилган. Қонун қучга қирган-дан кейинги ўтган даврда маъмур ўзар-ган ва қўшимчалар гоёт ҳаётий, инсон-парварлик принципларига монанд эканли-гини амалда исботлади.

Адахжон ДАДАХОНОВ,
Жиноят ишлари бўйича Андижон
вилоят судининг судьяси.
Тўлқин СИДИҚ,
"Адолат" мухбири.

Бугунги дорилмон қўнларнинг қадри баланд

ЖАЁТ ВА ҲАҚИҚАТ

Усмон Носирнинг этиқдўз қўшнисига ўхшовчи Ста-лин ўлганда бобонинг хонадонида янги қақалок — онам туғилган экан. Бувимнинг айтишича доҳийнинг руҳбатли ўлим нафаси қақалокнинг туғилганлиғи ша-рафига бўладиган хурсандчилик у ёқда турсин, ҳатто оиладагилар янги меҳмон билан бир-бирларини таб-риқлашга ҳам қўрқилган. Хонадонга доя кетидан сир-ғалиб қирган қавми-қариндош, қўни-қўшиллар ҳам жим, оғиз очиб "чурқ" этишмаган. Чунки уларни до-ҳийнинг ўлимидан хабар берган дикторнинг овози қарақт қилиб қўйган: гапиришдан, ҳатто йиллашдан ҳам ҳадиксирмаган.

Орадан қўп ўтмай ҳудди қўланкасиб кетган йигитлар сафидай доҳийнинг замонида тақилланган қитоблар пай-до бўлиб, ўтган қоронғу йилларни шарҳлай бошлаган. Ки-тобхонлар бундай қитобларни арақлашаркан, шаҳсга си-ғиниш истибодди кирдиқорларидан очикчасига нафрат-ланишган, ҳақиқатни ёзган ва айтган, аммо ўзлари шаҳид кетган аждодларининг мардлиғига тасаннотлар айтишган.

—Ушанда зиёли аҳлининг кўнглида бир ўқинч пайдо бўлганди — деган эди бизга мустақиллик даридада ўша замонни қўрган биринчи муаллимимиз Маҳмуд Бурхон.

— Бу ўқинч, кўп миллионли халқимиз орасида ўшанда мард ёзувчиларнинг оз эканлигининг ифодаси эди.

Энди оқ-қорани таний бошлаган давларимизда ўйлаб қарасак, домламиз айтган ўқинч ва ҳайратнинг ўзига хос сабаблари бор экан. Яъни, қўнчилик қитобхонлар яхши биладики, Никколо Макиавелли деган машҳур италян ёзув-чисининг "Ҳоким" номли машҳур асарига шундай сўзлар бор: "...ўз ҳаётини йўқотишдан қўрқмайдиган одамгина ҳокимни ўлдирishi мумкин. Бошқача айтганда ҳокимни ҳеч қим ўлдирмаслиғига мўлтоқ қафолат йўқ. Бироқ бун-дан ҳадиксирлаш керак эмас. Зеро, суиқасд қилишга жазм қила оладиганлар жуда кам бўлади".

Бу қўз илғамас ҳақиқатни доҳий ҳам яхши билган: ҳо-ҳи-ғи адабий мунаққилларнинг таъкидлашича ана шу севги тўғайли "Ҳоким" асарига ўшаган асарлар 30-40-йиллар-да жуда кўп нашр этилган. Бу шунчаки тасодиф эмас, балки доҳий ўз қараш ва мақсадларини бутун дунёга зо-ҳиран эълон қилганлигидан далолат эди. Зеро, Сталин режимиға қарши ёзиш, унинг ўзига қарата ўқ узиш билан барбар эканлиғи ҳаммага маълум. Бинобарин, ёзувчи Макиавелли таъкидлаган мантиқ рост — қасд қилишға журъат етвучилар жуда кам, зеро, тузумға қарши оғиз очган одамлар ўша пайтлари дарҳол отиб ташланган, бош қўтариши мумкин бўлганлари қамқоққа олинган.

Гап шу ерга келганда эндигина 24 ёшга қирган ажой-иб шоир ва буюк Лермонтов шеърларининг зуққо таржи-мони Усмон Носир бор-йўғи "доҳий деганларни оддий одам — бизнинг этиқдўз қўшнимизга ўхшаркан" деган мутбой-баси эвазига ўз ўрнини тавон қилиб тўлаганини пайқаб олишимиз қийин эмас.

Афсуски Усмон Носир қисматидай аянчли қисмат бит-та-қиқита бўлган эмас. Бироқ, кўп: ҳақдиларин буюк намоёнбаси Абдулҳамид Сулаймон ўғли Қўллон ўзгал шеър-лар ёжод қилиш баробарида "Кеча ва кундуз" номли ром-ман ёзгани, романнинг "Кеча" қисми узок йиллик таъкид-дан сўнг "Шарқ юлдузи" журналича чоп этилганлиғи, мус-тақилликдан сўнггина қитоб ҳолида нашрдан чиққани ҳам-мага маълум. Аммо романнинг "Кундуз" қисми ҳудди Қўллон қабридаги номаълум, исзис кетганлиғи ҳам бор гап-да, ахир.

Ўзбекларнинг мутафаккир шоири, ёзувчи ва маърифат-чиси, шарқ маданиятининг зуққо нуқтадои Абдурауф Фит-рат асарлари ҳам истибод замонида эътиборсиз ёт

Айём шукуҳи

ФАХРИМСАН, ҒУРУРИМСАН — ХУРРИЯТ

Нургун ота НАБИЕВ, махалла оқсоқли:

— Мана мустабид тузумдан халос бўлганимизга ҳам 12 йил бўлди. Бу давр ичиди биз маданий, иқтисодий, сиёсий соҳаларда халқ учун зарур бўлган барча камчиликларни қамуқўстис тиклаб олдик. Шундай азиз неъматни сақлаб қолиш ва давомийлигини таъминлаш учун энди халқнинг ўзи ҳам камарбаста. Чунки, бунинг мевасини татиган миллатимиз бошдан кечирган қўллаб-қўллагани айнан истиқлол туфайлигина онгли түшүнб етди. Шу сабабли биз бугунги кундаги жипслигимизни абадий таъминлаган ҳолда мустақиллигини сақлаб қолиш учун тўхтовсиз курашмоғимиз лозим.

Уша мустабид тузумнинг оғир асоратларини бизлар кўрдик, илоҳим келажак авлод кўрмасин. Мухтарам юртбошимиз таъкидлаганидек, фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва алоқатли бўлишлари керак.

Гофур ЖОБИЕВ, журналист:

— Мамлакатимизда Истиқлол насими эсаётганига ҳам мана, ўн икки йил бўлибди. Халқимиз мустақиллик йилларида бир қанча ютуқларга эришди. Шу йиллар мобайнида ҳар жаҳонда сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий ҳамда спорт соҳасида кўпгина ўзгаришлар ва янгиланишлар рўй берди. Мамлакатимиз нуфузи жаҳон

узра ёйилиб, ютуқларимиз бошқа давлатларга кўз-кўз бўла бошлади. Шаҳарларимиздаги ободончилик ва кенг қўламдаги бунёдкорлик ишлари нафақат юртдошларимизни, балки хорижий сайёҳларни ҳам ўзига ром этмоқда. Тадбиркорликка кенг йўл очилиб, ҳаракатчан, серғайрат ишбилармонлар ҳаёти кундан-кун фаровонлик сари олға бормоқда. Бу эса ҳукуматимиз томонидан яратиб берилган шарт-шароитларнинг аққол намунаси, десак муболаға бўлмайдими.

Ахрор РЎЗМАТОВ, маданият ходими:

— Мустақиллик бизга эрк деган бебахор ўзликни қайтиб берди. Олдин қимилар учундир ҳизмат қилган бўлсак энди, биз ўзимиз учун ҳизмат қилаёмиш. Ҳамма соҳада эркинлик мавжуд. Шу сабабли юртимиз ривожланиш сари олға кетмоқда.

Бунинг натижасини пойтахтда меҳмон бўлиб гувоҳи бўлиб турибман: кўчалар гўзал, ҳамма жой обод ва кўркям, одамлар чехрасида хурсандчилик, яъни, ҳаммага байрам хуш кайфият бағишлаган.

Мустақиллик туфайли давлатимиз катта-катта ютуқларга эришиши барибаради шахсан ўзим ҳам кўпгина ютуқларни қўлга киритдим. Бунинг учун юртимизни одилона бошқариб, нури келажак сари бошлаб бораётган мухтарам Юртбошимиз Ислам Қари-мовга миннатдорчилигимни билдираман. У кишини Яратганининг ўзи паноҳида асрасин.

Махмуд МАТКАРИМОВ, ошпаз:

— Меннинг 35 йиллик умрим ўзга юрта ўтди. Уша давлатларда ўз ватаним қадрига етдим. 35 йил ўз юртим—Ўзбекистон дидорига тўйишнинг хавосидан тўйиб нафас олишни, қавмуқариндошларим орасида яшашни орау қилиб яшадим. Яратганга шукрлар бўлсинки, орауларим армон бўлди. 1997 йилдан бундан ўз Ватанимда яшаб келаялман. Катта ишюк билан айтаман: кўр-ра-заминнинг ҳеч бир жойида бундай жаннатмакан юрт, ўзбек халқиди меҳмондўст, баркинген халқ йўқ. Юртимиз мустақил бўлганидан бун гўллаб-яшаб, иқтисодий ривожланиб бормоқда. Ривожланишиш шў тарзда ил-дамлаб бораверар экан, яқин кел-жақда илгор давлатлар сафи-дан жой олишиш шўхосиди. Яна шўни айтишнинг жоизки, юртимиз-да тинчлик ҳукмрон. Шўнинг ўзи юртимизнинг мўчал тўйини ниш-лаган халқимиз учун катта бахт. Бу бахтдан бизни ҳеч ким жудо қила олмайди.

Нарғиза АБДУЛЛАХОВА, тарбиячи:

—Ўзбекистон дея аталмиш жаннатмакан юрта туғилдим, ўсдим, шу юрт тарбиясини олдим. Қолаверса, шў юртининг қизи эканлигимдан ҳам фохр-ланаман.

Мустақиллик туфайли биз ёшларга ҳам кўпгина имкони-ятлар яратилди. Биз ҳам қўли-миздан келганича юртимизнинг гўллаб-яшаниш, мустақиллиги-ни янада мустахкамлаш учун ҳизмат қилишга таййрми.

Шералк ОТАБОВ, “Адолат” мухбири.

(Давоми. Бош 1-бетда).

Уша ҳўжалик барибир ўзини ўнглай олмайди. Хирмони донга тўлмай, боғ-тоқзорлари қутилган ҳосилини бермай давлат олдида қарзга ботиб қолаверди. Одамлар кўнгли-га йўл тополмаган раис эса тез орада ишини ўзгаришти-га, ҳўжаликдан кетишга мажбур бўлди. Агар у ишни оз бўлса, одамлар эҳтиёжини ҳал қилишдан бошлаганида эди, ҳўжаликнинг файзу барокоти ошган бўлармиди. Ахир қўли очик, мурувватли кишилардан яратганининг ўзи ҳам саховатини аямайди, деб бежиз айтишмаган-ку.

Яшириб нима ҳам қилардик. Ҳўжам Низомазов номли ҳўжаликда ҳам муҳтож оилалар, ногиронлар бор. Лекин раис Аваз Эргашев бозор қийинчиликларини ўртага қўйиб уларнинг кўнглини ўқситмайди. Бетоб кўшинсини қаслхо-нага етказиш учун хизмат машинасини аямайди. Керак бўлса беморни қўнора йўқлаб боради, дори- дармонини сотиб олиб беради.

Шўнинг учун ҳам ҳўжаликнинг омади чоған: 370 гектар пахтазор, 750 гектарлик галла майдони чинакам ризку рўз, даромад манбаига айланган. Одамлар иш қидириб шаҳарга кетиб қолишмапти. Шў ернинг ўзида қорхона очиб тадбиркорлик билан шуғулланишмапти. Яқиндагина 2 та тикувчилик цехи очилиб, 30 нафар қиз-жувон иш билан таъминланди.

Ҳа, Аваз Эргашев ана шўндай элпарвар инсон. Таржи-маи холи ҳам оддийгина. Обрў эътиборини ўз меҳнати билан мисқоллаб топган. Дастлаб ҳўжаликда табелчи бўлиб ишлади. Самарқанд қишлоқ ҳўжалиги институтини сирт-дан ўқиб битиргач, бригадирликка, участка агрономлиги-

ВАТАННИ АНГЛАШ ТҮЙҒУСИ

га лойиқ қўришди. Кейинроқ партия ташкилотчиси, бош ҳосилот лавозимларида ҳам ишлади. Туман қишлоқ ҳўжа-лик бошқармасига раҳбарлик ҳам қилди. Энди эса энг сараҳоли, ташвиш, муаммолари етарли. Ҳўжам Низома-тов номли ҳўжаликка раис, 54 ёшни қоралаб, ҳаётнинг аччиқ-чўчугини тотиб ҳали вазира танлагани, мартаба тилагани йўқ. Ҳаммаси меҳнатига яраша рисоладагидек ке-чапти.

Бугун эса қасбу қорига, элу юртига садоқатли бу кам-тарин инсонни Ўзбекистон Қаҳрамони деган юксак унво-нга лойиқ деб топишди.

Инсон қадри ҳақида ўйлар эканман беихтиёр ҳазрат Навоийнинг “Эл неби тоғай мениким, мен ўзимни то-масам...” деган пурҳикмат сатрлари ёдга тушади. Аваз Эргашев ҳам ҳаётда англичиннинг асл маъносини тушу-ниб етган, истиқлол замонида ўзлигини топа олган, исло-хотларга қувват бўлиб яшайётган инсон дара соҳилларини боғлаб турувчи кўприк олис йўлни, яқинлаштиришда не-чоғлик асотишини ўйлаб шўндай қаракли, ишқотни курган кишининг қўли дард қўрмасин дегимиз келадди. Жомбўллик танти раис Аваз Эргашевнинг одамлар қал-бига солган қўприқлари улар ўртасидаги меҳр-оқибат ришталарини боғлаб турганини қўриб эса шўндай киши-лар элнинг назарида юриб асло завол топмасин деймиз. Аваз ака учун Ватанин англаш ўзини, ўз бурчини англаш билан баробар. Шўндай ишлатни у ўзгаларга ҳам синг-диришга ҳаракат қилади. Зотан, Ватан ободлиги йўлида ўз бурчини теран идрок этган кишиларни Ватан ҳам баг-рига босиб қадрлайди.

Зоҳир Тўрақулов, “Адолат” мухбири.

ЯНГИ ГУЗАР ОЧИЛДИ

Жалолқудук туманида-
ги “Болгария” ширкат
ҳўжалигида янги гузар
очилди.

Ҳўжалик бошқаруви таша-буси билан бунёд этилган гу-зарда ошхона, нонвойхона ва чойхона иш бошлади. Қишлоқ аҳолисида шўнингдек, савдо, маданий ва маърифий хизмат и-шорчалари хизмат қўрсатишда. — “Болгария” ҳўжалиги жа-

моаси асосан боғдорчилик ва узумчилик билан шуғулланади, — деди ҳўжалик раиси Аваз-бек Норалиев “Туркестон-пресс” мухбирига. — Шу боис ҳўжалигимизда Россия, Қозо-ғистон мамлакатларидан катта юк ташувчи транспорт восита-ларининг эгалари тез-тез меҳ-мон бўлиб туришади. Гузарда улар учун меҳмонхона, юк ав-томобиллари учун эса тўхташ майдони қурилди.

ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган 285 минг АҚШ долларлик линиясини со-тиб олишга шартнома и-золади. Лойиҳа Осие Ривожланиш банки томонидан тасдиқланиб, жорий йилнинг 28 мартда кредит шартно-маси тузилди.

Шўнингдек, Пешку туманидаги “Гулноз” фирмаси-га ҳам ёлдам қўрсатаёلمиз.

вожлантиришда қатнаши-шини рағбатлантиришга доир қўшимча чора-тадбир-лар тўғрисида”ги қарори ижросини таъминлаш мақ-садига банк фойдасининг 25 фоизи ажратилиб, им-вар-июнь ойларида 1015 та фермер ҳўжаликлари то-монидан 2003 йил пахта ҳосилини етиштириш учун 1652,9 миллион

Партия ҳаёти

ХАЙРИХОҲЛАР КЎПАЙМОҚДА

— Мустақиллик меваси бўлган Ўзбекистон “Адолат” СДП халқнинг чинакам ғамхўри, Ватан равақига бел боғлаган сиёсий куч, Ўзбекис-тонда ҳукукий, демократик, одил фуқаролик жа-мийати қуриш курашчисидир, — дейди Тошкент вилояти партия Кенгашининг иккинчи котиби Аб-дукарим Абдураимов биз билан суҳбатда.

— Утган йиллар давоми-да партиямиз сон ва сифат жиҳатидан мустахкамланди. Вилотларнинг туман ва ша-ҳарларида Кенгашлар, йирик ишлаб чиқариш қорхонала-ри қошида эса бошланғич партия ташкилотлари тузил-ди. Партия ўзининг амалга оширган ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий тадбир-лари туфайли халққа янада яқинроқ танилди ва унинг ичига чуқурроқ кириб бор-ди. Натижада партиянинг аъзолари ва хайрихоҳлари кўпайди.

Утган вақт мобайнида Тошкент вилояти партия Кенгаши томонидан бу бо-рада жуда кўп эътиборли ишлар олиб борилди. Даст-лабки йилларда партияни ташкилий жиҳатдан мустах-камлаш, сафларини кенгай-тиришга катта эътибор бе-рилган бўлса, ҳозир парти-яни сифат жиҳатидан, мус-тахкамлаш партия аъзолари-ни ғовий ва мафқуравий жиҳатдан қучайтириш, улар-нинг сиёсий ва ҳуқуқий ма-даниятини юксалтириш, халқнинг дарди билан яшаб, унинг қўмақчиси бўлишга интилиши қаби ва-зифалар биринчи ўринга чиқди.

Улар халқ орасига чуқур-роқ кириб бориб қўллаб о-мавий тадбирларни ўтказ-моқдалар. Масалан, Бекобод шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби Гулзира Ша-рипова, Янгийўл шаҳар партия Кенгашининг бирин-чи котиби Аваз Қосимов, Бўка тумани партия Кенга-ши биринчи котиби Мухта-бархон Холиқова, Ангрэн шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби Гулсум Ёқубова, Бўстонлиқ туман партия Кенгашининг бирин-чи котиби Турсунои Қазоко-ва ва бошқалар элнинг ду-росини олишмоқда.

Бугунги кунда вилоят

партия ташкилоти таркиби-да 6 та шаҳар ва 15 та ту-ман 354 дан ортиқ бошлан-ғич партия ташкилотлари фаолият қўрсатишда. Ал-батта, ҳар қандай сиёсий партиянинг таянчи бу бош-ланғич партия ташкилоти ҳисобланади. Қаерда шўн-дай ташкилотлар кўп тузил-са, ўша ерда ишлар кўнгли-дагидек бўлади. Бундай ташкилотларни тузиш вило-ятнинг Ангрэн, Бекобод ша-ҳарлари, Бўка, Янгийўл тумани партия ташкилотла-рида жадал суратлар билан олиб боришмоқда.

“Адолат” СДП Тошкент вилоят Кенгаши партиявий ишларини кенг оммага та-ништириб ўз нуфузини оширмоқда. Бугун вилоятда партияга хайрихоҳлар сони тобора кўпайиб бораётган-лиги ҳам шўндай амалий ишларнинг самарасидир.

Авалло шўни таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон “Адолат” СДП Сиёсий Кенгаши томо-нидан партия сафларини кенгайтириш ва мустахкам-лаш, фаоллигини ошириш, ишчанлигини қучайтириш бо-расида доимий равишда зар-рур оммавий чоралар қўриб келинмоқда. Бу борада “Адолат” СДП Тошкент ви-лояти Кенгаши ҳам кенг фа-олият юритиб, мамлақати-мизда амалга оширилаётган ислохотларнинг ҳозирги бо-сқичида олдинги ўринларда бўлишга, жамиятни демок-ратлаштириш, эркинлашти-риш жараёнларида ўзининг илчил сиёсатини юритишга интиломоқда. Бу сиёсат на-фақат ўзлигимизни англаб етишимиз, ўз ҳуқуқ-бурчла-римизни англаб билишимиз, балки жаҳон ҳамжамияти бизни ошкор тан олиши, иқтисодий интеграциялашув жараёнида фаол иштирок этишимиз учун ҳам зарур-дир. Зеро, Ўзбекистон Рес-публикаси Олий Мажлиси-

нинг иккинчи қақриқ 11 сессиясида жуда тўри таъ-кидлаганидек, жамият сиё-сий ҳаётини фаоллаштириш, фуқароларимизда ижтимо-ий-сиёсий жиҳатдан ўзлиги-ни англаш тўғрисида қучай-тириш бугуннинг долзарб вазифасидир.

Тошкент вилояти партия Кенгаши ва унинг жойлар-даги туман, шаҳар Кенгаш-лари ҳокимият, бошқарув идоралари ва фуқаролар би-лан иш олиб бориб, ҳар бир шаҳар ва туманда, ҳар бир маҳалла ва меҳнат жамоа-ларидаги вакилларимиз ор-қали ижтимоий ҳаётга таъ-сир қўрсатиш, адолат мезо-нларини қарор топтиришга интиляпти. Партиявий иш-ларимизни партиямиз аъзо-си бўлган маҳалла ва меҳ-нат фаоллари орқали олиб бормоқдамиз. Бугунги кунда вилоят бўйича маҳалла ва меҳнат жамоаларида 354 та бошланғич партия ташкилот-лари фаолият қўрсатишда. Вилотимизнинг жойлардаги партия ташкилотлари фаол-ларининг барчаси зиёли, би-лимдон сиёсий етук киши-лардир. Шў боис фуқаролар-нинг сиёсий жиҳатдан фаол-лигини оширишда, ҳуқуқ-бурчларини англаб етишлар-ида бор билим ва маҳорат-ларини ишга солмоқдалар.

Маълумки, давлатимизда ижтимоий муҳофизатга йўналтирилган сиёсат юри-тилмоқда. Бу йил “Обод ма-ҳалла йили”. Шўнинг учун партиямиз аъзолари томо-нидан маҳалла фаоллари би-лан алоқани қучайтириш, оқсоқолларимизни маҳалла-даги обрўсини юксалтириш, маҳалла аҳолисининг сиёсий фаоллигини ошириш бора-сида амалга ошираётган иш-лари ҳам алоҳида эътибор-га моликдир.

Вилоят ШОДИЕВА, “Адолат” мухбири.

Ислохот ва самара

қўлмали имкониятлар ярат-ди. Олот туманидаги “За-рофшон” ширкат ҳўжалиги, Ромитан тумани “Намоҳол”, Қоровулбозор туманидаги Исмаи Навилов номли фер-мер ҳўжаликлари 136,2

монидан миқоз манфаати учун қўлай “Ҳосил”, “Истиқ-лолинг муборак” муддатли омонат турларининг жорий қилиниши, бизнинг банки-мизда ҳам яқин натижа-ларга эришувимизда дас-турлама бўлди.

Жалб қилинган аҳоли омонатлари таркибида муддатли омонатлар миқ-дори 1500,1 миллион сўмни ташкил қилади. Бу ўтган йилнинг шу даврига таққосланганда 1094,1 миллион сўмга кўпдир. Аҳоли омонатларини яна-да такомиллаштириш, ки-чик ва ўрта бизнес субъек-тларига яқиндан туриб хиз-мат қўрсатиш ва уларни қўллаб-қувватлаш мақса-дида банкимизнинг туман бўлимларидан узоқ масо-фаларда жойлашган аҳоли тигиз яшайдиган қишлоқ ва маҳаллаларда минибанк-лар ташкил этиш йўлга қўйилди. Бугунги кунда ви-лоятимизнинг Ромитан, Ко-ракўл ва Қоровулбозор ту-манларида 12 та минибанк шахобчаларимиз, шўнинг-дек, банкимиз ташаббуси билан очилган 7 та кичик банк шахобчалари тўлиқ фаолият қўрсатишда.

Миқоз ишончини оқлаш фаолиятимизда янги бо-сқичларга кўтарилишмоқда. Техника асрида имконият-лар эшиги ланг очилди. Шўн-дай даврда яшаймиш, бу қўлайликлардан фойда-ланиш факат интилиш, из-ланиш ва ташаббусга ўргатар экан. 75 тадан ор-тиқ жамоа ва ширкат ҳўжа-ликлариди “Банк ва ми-жоз” компьютер дастура-ли асосида модел алоқа-лари ўрнатилди. Натижа-да ҳўжаликнинг банкдаги ҳисоб рақами орқали бўладиган банк опера-циялари ҳақидаги маълумот-ларни олиш, ҳўжаликдан туриб пул қўйириш имко-ниятлари яратилди.

Қисқаси, айтмоқчи бўлганим мустақиллиги-мизни мустахкамлаш, иқтисодиётимиз барқарор-лигини таъминлаш, халқ турмуш фаровонлигини оширишда “Пахта Банк” энг ишончли ҳамкорингиз бўлиб қолади. Бугунги кут-луғ саодатманд кунлари-миз дояси Мустақиллиги-мизнинг 12 йиллик байра-ми барча юртдошларимиз-га муборак бўлсин!

Суҳбатдош: Мохира ШАКАРОВА, “Адолат” мухбири.

ИҚТИСОДИЙ ТАЯНЧ ВА ИШОНЧСИ ҲАМКОР

акционерлик тижорат “Пахта Банк”нинг Бухоро вилояти бошқармаси бошлиғи Раҳим Ғафуров билан мулоқот

Суратларда: банк жамоасининг иш фаолиятдан лавҳалар; банк биносининг ташқи кўриниши (ўртада).

— Жуда тўғри. Вилоят “Пахта Банк”имиз бўлими-ларида бугунги кунда 7003 нафардан ортиқ юридик ва жисмоний шахсларга банк хизматлари қўрсати-лишмоқда. Шулардан 2295 нафари кичик ва ўрта биз-несс субъектлари ва 2877 нафарини фермер ва деҳ-қон ҳўжаликлари ташкил қилади. Бу қўрсаткич йил бошига қараганда 568 та-дан ошган бўлса, кичик ва ўрта бизнес субъектлари-нинг ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 668 тага кўпайиши замирида бан-кимизга миқозларнинг ишончи тобора ортаётган-нидан далолат беради.

— Иқтисодий ислохот-ларнинг устувор йўналиш-ларидан бири — кичик ва ўрта бизнес, хусусий тад-биркорлигини ривожланти-риш борасида амалга оши-рилаётган ишлар хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз?

қариш, хусусий бизнесни молиявий қўллаб-қувват-лашда хорижий кредит ли-ниялари маблағларини банклар орқали реал сек-торга жалб қилиш муҳим аҳамият касб этади. Чун-ки, кичик ва ўрта бизнес, тадбиркорлик билан шу-ғулланаётганларнинг бар-часи ҳам ўз маблағи ҳисо-бидан хориж давлатлари технологияларини сотиб олиш имкониятига эга эмас. Бу борада ҳам бан-кимиз тадбиркорларга ишончли ҳамкор бўлиб келмоқда.

— Фактлар асосида фикрингизга ойдинлик киритсангиз?

— Ҳозирги кунда бош-қармаимизнинг ёрдами билан “Соҳибкор” жамоа ҳўжалиги Италиядаги “Фен-ко” компаниясининг техно-логияси асосида бир со-атда 1000 шоша мева шар-бати ва томат соуса-кетчуп

Хиндистоннинг “Северс-Им-пекс” компанияси техноло-гияси асосида Европа Тик-ланиш ва Тараққиёт банки томонидан 360 минг АҚШ доллар миқдорда кредит олаб йилгига 600 тонна ги-роскопик тиббиёт пахтаси ишлаб чиқаришни мўлжал-ламоқда. Бу вилоят банки-миз бошқармасининг кре-дит қўмитасида маълумла-ниб, айна пайтада ҳўжат-лар Республика АТ “Пахта Банк” кредит қўмитасида қўриб чиқилмоқда. Бундай мисолларни қўллаб келти-ришим мумкин.

Бевосита деҳқон ва фер-мер ҳўжаликлари молия-вий жиҳатдан ривожлани-шини қўллаб-қувватлашда банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 392,4 миллион сўм кредитлар ажратилган. Вазирил Маҳкамасининг 2000 йил 19 майдаги “Ти-жорат банкларининг кичик ва ўрта тадбиркорлики ри-

марга маблағлари ҳисо-бидан имтиёзли фойз ставкалариди 199,5 милли-он сўмлик кредитлар аж-ратилганлиги фикримни тасдиқлайди.

Боджетдан ташқари жа-мғармалар билан ҳамкор-ликда иш олиб боришимиз натижасида жорий йилнинг ўтган олти ойи давомида 127,9 миллион сўм миқдо-рида шу жамғармалар ли-ниялари ҳисобидан имтиё-зли кредитлар ажратилди.

— Кредит бериш ёки кредит олиш масалалари қандай ҳал этилапти?

— Аёнки, кўп уқладли иқтисодиёт фаол шакллан-моқда. Тадбиркорликка та-шаббус ва ишон билан кўп ураётган кишилар молия-вий-моддий жиҳатдан бар-қарор қўллаб-қувватланиши учун иқтисодий қудратли банк билан ҳамкорликда ишлашни хоҳлайди. Бугун-ги миқоз билан 10-12 йил

сўмга, 303 та фермер ҳўжа-ликларига галла ҳосилини етиштириш учун 119,4 мил-лион сўмлик кредит учун тушган талабномалар кре-дит ресурслари билан тўлиқ таъминланди. 101 та оила-вий тадбиркорлик субъект-ларига 68,4 миллион сўм миқдорда микрокредитлар ажратилиш бу йўналишда “Пахта Банк” миқозларини ишончли ҳамкорига айлани-шига бевосита йўл очди, десам қато бўлмайди.

— Раҳим ака, қишлоқ ҳўжалик соҳасида лизинг ҳизматини ривожланти-риш муҳим аҳамият касб этишини яқин биламиз. Бу йўналишда қандай на-тижаларга эришиляпти?

— “Лизинг тўғрисида”ги Қонун, “Лизинг фаолиятини ривожлантиришни янада рағбатлантириш тўғриси-да”ги Фармон лизинг опе-рацияларини илчил амалга оширишда янада кенг

миллион сўмлик 5 йил муд-датга тракторлар сотиб олиб берилди. Лизинг ҳиз-матидан фойдаланаётган миқозларимиз меҳнатлари самарасидан, ишлари юришганидан хурсанд. Биз эса миқознинг огирини ен-гил қилганимиздан, бажара-ётган фаолиятимиз халқ манфаати йўлида наф кел-тираётганидан мамнунмиз, албатта.

— Аҳоли қўлидаги бўш маблағларни омон-натга жалб этиш қийин кечмаяптими?

— Одамлар бугун банкка ишонишади. Бўш пул маб-лағларини омонатга жалб этиш асосида банкларнинг ресурс базасини ошириш ва иқтисодиётни реал сек-торини кредитлаш ҳамда молиялаш тараққиётимиз юксалишида муҳим йўна-лишлардан биридир. Ўзбе-кистон Республикаси АТ “Пахта Банк” бошқаруви то-

ЙИЛНОМАЛАР

● Абурайхон Мухаммад ибн Ахмад ал Беруний 973 йилнинг 4 сентябрыда қадимги Хоразм пойтахти Кот шаҳрида (ҳозирги Қорақалпоғистоннинг Беруний туманида) дунёга келган.

● Беруний Хоразмнинг энг йирик шаҳри, савдо ва маданий маркази Гурганж (ҳозирги Туркманистон ҳудудидаги Кўхна Урганч)да ўз билим даражасини ошириб, чуқур билим эгаси бўлади. 1010 йили Марказий Осиёда илк бор Маъмул академиясига асос солади ва уни 1018 йилгача бошқаради.

● Аллома 1018 йили Ватанини ташлаб кетишга, умрининг кўп қисmini чет элда — Афғонистоннинг Газна шаҳрида ўтказишга мажбур бўлади.

● Беруний 27 ёшида яъни мелодий 1000 йили ўзининг машҳур асари "Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар" (Ал осор ал-боқий ан ал-қурун ал-халиқ)ни ёзиб бугун Шарқ оламига танилган. Бу асарни шарҳунослар қисқартириб, "Осон ал-боқия" деб аташган.

● Алломани илм-фаннинг турли соҳаларини қамраб олган 150 дан ортиқ илмий асар қолган. Бу асарлардан атиги 27 тасига бизгача етиб келган. Қолганлари йўқ бўлиб кетган ё ҳалигача излаб топилмаган. Бизга уларнинг номларигина маълум.

● Беруний томонидан астрономия соҳасида қарийб 45 асар ёзилган, "Кометалар", "Ой фазаларини текшириш", "Йил фазалари ва йилнинг", "Бошланғич астрономия асослари" турли китоб ва ҳақозолар.

● Шарқда биринчи бўлиб Ер қуррагининг модели — глобусни ясаган ва бир қанча астрономик асбоблар яратган.

● Минералларнинг солиштирилма оғирлигига мувофиқ аниқлаш ва классификация қилиш методи-ни кашф этган.

● "Асл тошларни билиш учун маълумотлар мажмуи" ("Минералогия") асари билан оламшумул илмий иш қолдирган.

● Олим Урта Шарқда биринчи бўлиб Ернинг Куёш атрофида ҳаракат қилиши мумкинлиги тўғрисидаги фикрни билдириб, Ер айланаси ўзгаришчанлигини аниқлади.

● 1031 йили "Ҳиндистон"

асарини ёзиб тугатди. Бу асар тарихий-географик характердаги асар бўлиб, қадимий адабиётнинг энг ноб ҳақиқатидир.

● 1040 йили Махмуд Газнавий вафотидан кейин унинг ўғли Масъуд даврида аллома "Масъуд қонуни" номли йирик асарини ёзиб тугатди.

● Берунийнинг сўнгги асари "Сайнома" (1048-1051) номи билан машҳурдир. Бу асарда доривор ўсимликларнинг тўла тавсифи берилган. Шунингдек, тиббий муолажалар ҳақида ҳам сўз юритилган.

● 1052 (баъзи маълумотларга қараганда 1051) йили Абу Райхон Беруний Газна шаҳри яқинидаги дала ҳовлисида вафот қилади ва шу ерга дафн этилади...

● Бизнинг мамлакатимизда бир неча жамоа ҳўжаликлари ва мактаблари ҳамда Ўзбекистон фанлар академияси Шарқ шунослик илмий текшириш институтига, шунингдек, Тошкент Давлат техника университети-га Беруний номи берилган.

● 1960 йили олимларнинг тақлифларига биноан Ой кратерлари-дан бири Беруний номи билан ата-ла бошланган.

● 1967 йилдан Ўзбекистон ҳукуматининг қарори билан фан ва техника соҳасидаги ноб илмий ишларга Беруний номидаги давлат мукофоти белгиланди.

● Жаҳон маданиятини ва илм-фанини ривожлантиришга олимнинг улкан ҳисса қўшганлиги ҳисобга олиниб, 1973 йилда ЮНЕСКО томонидан Абу Райхон Берунийнинг жаҳон бўйича 1000 йиллигини нишонлаш дастури иш-лаб чиқилди.

● 1997 йил 20 октябрда Хива шаҳрининг 2500 йиллиги тўйи-да юртбошимиз Имом Каримов Урта Осиё халқлари тарихида Хоразмда биринчи академия иш бошлаганини ўз маърузаси-да эслаб ўтган эди. Орадан бир ойча ўтгач, яъни 1997 йил 11 ноябрда Ўртбошимизнинг сай-ҳаракати билан Хива шаҳрида Маъмул академияси рамзий маънода ташкил топди. Ҳозир-ги кунда бу академиянинг илмий ҳодимлари тарих, қишлоқ ҳўжалиги ҳамда Орол муаммо-си соҳаларида илмий ишлар олиб бораётганлар.

ЁҚДИРМАЙМАН МАДДОҲЛИГУ РАЗОЛАТНИ,

ЁҚЛАГАЙМАН ФАҚАТ ИМУ АДОЛАТНИ.

973 — Абу Райхон Беруний — 2003

...Мен шундай шўхрат либоси ҳарид қилдимки, унинг таърифи ва тавсифи ҳудди меросим каби йиллардан йилларга, авлодлардан авлодларга ўтиб, тилларда дoston бўлишга ишончим комил!

А.БЕРУНИЙ

Бобомиз Абурайхон Мухаммад ибн Ахмад ал Беруний 973 йилнинг 4 сентябрыда қадимги Хоразм пойтахти Кот шаҳрида (ҳозирги Қорақалпоғистоннинг Беруний туманида) таваллуд топганлар. Ёш, гўдаклик чоғидаёқ бобомиз ота-онадан етим қолиб, қийин аҳволда вояга етганлар. Бир амаллаб саводли бўлганларидан кейин ўша даврнинг машҳур олимлари Мухаммад ал-Хоразмий, Ахмад Фароний, Абу Наср Фаробий ва бошқалар асарларини ўқиб, илм-фан ошиги бўлганлар. Йигирма етти йилларида эса "Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар" ("Осон ал-боқия")ни ёзиб, оламга танилганлар. Бу асарда қадимий халқлар ҳақидаги ривоятлари, улардан қолган расм-русумларни ёзиб қолдирганлар. Ўн саккиз ёшлиқларида эса Гурганждаги Хоразм обсерваториясида илмий кузатувлар олиб бориб, тўрт йил давомида "Юлдузлар ҳўқимидан оғох этиш китоби"ни ёзганлар. Фалакнинг илми соҳасидаги бу китоб шў-шўва сабаб бўлган. Жўрғудия борасида эса шарқда биринчи бор глобус (Ер сурати)ни ясаганлар. Хатто, катта муҳит денгизи нариги ёғида улкан қитъа борлигига ишора қилганлар, бу — ҳозирги Америка қитъаси эди...

Бобомиз ўта тўғри сўз бўлиб, шўх олдиди баъзи олимлардек маддоҳлик қилишни ёқтирмас эдилар. Шўх Махмуд Газнавий бирор гап айтмоқчи бўлса шайхул раис (донишмандлар раиси)ни чақирар, кейин эса олимларни чорларкан. Бир кун шўх шайхул раис билан биргаликда бобомизни ҳўзўрига чақириб дебди: — Ҳой Абурайхон, агар менин ҳўзўримда бахтга йўлдош бўлмоқчи истасанг, ўз илминг асосида гап-сўзларга парво қилмай бобомиз ҳамиша рост ва дадил гапирарибдилар. Охири яна бир кун бобомизга газаб билан шўндай савол берибди: — Дилимда бир нарсани беркийтиб турибман, у нимадир? Мана шу қасринг ўн икки эшиги бор, мен бугун қайси эшикдан ташқарига чиқаман?

Шўхнинг бу саволларига оғзаки жавоб беришни бобомиз эп қўрмай, бир варақ қўғозга ёзиб шайхул раис қўлига зимдан тўтказган эдилар. Бундан сўзлаб, катта олим бўла туриб, жавоб бера олмади, деа ўша эҳотий ҳўжамтиларга бўқорибди: "Ўқиб-ўқиб деворини бўқиб, янги эшик очинглар, мен бугун ўша ердан чиқаман!" Бу бўйруқни эшитган шайхул раис бобомиз ёзган қўғозни шўхга тўтказибди. Унда шўндай ёзилган эди: "Шўхмиз дилида яширилган гап бу — қаср эшиклари шўхмиз-

ЭНГ БУЮК ОЛИМ

жаҳон фани ривожига беҳад улкан ҳисса қўшган аллома бобомиз Абу Райхон Беруний таваллудига 1030 йил тўлди

Абу Райхон Беруний номидаги Тошкент Давлат техника университетида алломанинг ворисларини кўп учратасиз.

га ёқмай қолган, шу боис янги эшик қўри-лишини истайдилар!"

Жавобни очик-ойдин айтмай, уни ёзиб гўё менсимай, шайхул раисга тўтказганидан шўх даргазаб бўлиб, кўз ўнгиди бу ўзар олимни қаср минорасидан улқоттиришни жаллодларга бўйрибди. Вазири бу сафар ҳам яширича минора тағига катта тўр ёйдириб, алломани унга ташлабди, яшириб қўйди... Шўндай қилиб, бобомиз эolim шўхнинг иккинчи марта катл этдиришидан тир-ки қолганлар. Кейин-роқ эса, ўз ажаллари билан Газна шаҳари четидаги дала ҳовли-ларида саксон ёшлар-ида боқий дунёга сафар қилганлар.

Қизини шўхи, бобомиз Газнадаги ҳиндлар вайидагидан маҳаллага катнаб, ҳинд тилини яхши ўзлаштириб олгандилар. Чўки бир вақтлар Махмуд Газнавий бобомизни Ҳиндистонга элчиликка тайин этганди. У ерда ҳам бобомиз тинч турмаганлар. Нандна қалъасида атайлаб яшаб, у ердаги санскрит (эски ҳинд тили)ни билайдиганлардан ўзларига лўғат тузиб олганлар.

Мен ҳиндларнинг икки китобини — "Санск" ва "Патан-жалани" араб ва форс тилларига ўйргандим. Ҳинд олимлари илтимосига биноан эса, "Эвклид" ва "Алмажистий" кўто-бларини грекчадан ҳинд тилига ўйргидим. Шу билан бирга фалакнинг асбоб-анжомлари ясаш йўлларини ҳам уларга ёзиб бердим, — деб айтганлар ўзларининг "Ҳиндистон" китобла-рида аллома.

Шўниси ҳам борки, ўша даврда аллома бошчилигида Ҳиндис-тоннинг икки жойига соддан вақтни аниқлайдиган кўёш соати улкан мармар ядиррак асосига қўрилганди, улардан ҳиндлар ҳозиргача ўз вақт ўлчови бирлигини аниқлаб турадилар.

Қўқасини айтганда, ўрта асрнинг энг буюк энциклопедист олим, бугун жаҳонга илмий изланишлари билан машҳур бўлган алломалар алломаси Абу Райхон Беруний Мухаммад Ахмад билан ҳар қанча фахрланас қарийди!

УММОНДАН ҚАТРАЛАР

Олим билан бўлган суҳбатда одамларнинг саволларига қўйидаги жавоблар ёзиб олинган. Но-ширлар бу жавобларни "Уммондан қатралар" дея аташган.

Алломадан сўрашибди: Дунёда ёмон кўрган нарсангиз нима? — Миннат! — Яхши кўрган нарсангиз-чи? — Бировга ҳолисона ях-шилиқ қилиш.

— Ута жаҳолат нима ўзи? — Киши ўз нодонлигини сезмаслик.

— Саховат-чи? — Яхшилик қилиб, таъма қилмаслик.

— Моҳирлик нима? — Одам ўз ўрнини топа-билиш, ўрганган иши билан шўгулланган.

— Олим бўлиш учун ни-малар қилиш лозим? — Илмни фақат севиб-гина қолмай, изланишларни тинмай олиб бориш керак.

— Меҳнатни рўёбга чиқа-риш учун нимадан лозим? — Сабр-тоқат, интилиш.

— Сиз кимни ақлли, деб ўйлайсиз?

— Бугуннинг чорасини кўриб, эрталikka эҳтиёж қолдирмайдигани.

— Нодонлик нима, тузала-са бўлди-ми? — Қўлидаги йўқ касаллик, тузалиши қийин.

— Чин инсонлик ҳўслати-ни қандай тушунасиз? — Дўстга фойда-ю, душ-манга зарар келтириш чин инсонлик ҳўслатидир.

— Душман ким, дўст ким? Буни қандай билиш мумкин?

— Душман — ғийбатчи, дўст қамчилигини бетида айтади.

— Ҳаётда нимадан эҳтиёт бўлиш керак? — Тилдан.

— Кимдан ҳайиқш ло-зим? — Бефаросат, қалтафаҳм ошнадан.

— Қандай одамдан йироқ юриш зарур? — Унинг ҳам, сеникки ҳам маъқул дейдиганлардан.

— Қандай одамга қўли-нинг бор-йўқлигини қандай сўзга бўлади? — Яхшиликка интилиши тўғрисида билиш мумкин.

— Чин фарзандлик бур-чини қандай тушунасиз? — Аждодлар шўхратига берилиб кетмай, ўзига ўзи шўхрат қўйиш деб биламан.

— Улик нима-ю, тирик нима? — Улик, бу ўтмиш билан-гина яшаш; тирик—қеҳажак-ни яратиш.

— Ҳаддан ташқари қўнғилчалликни қандай изох-лайсиз? — Қўлидаги найзасини душ-манга бериб қўйишдек, гап.

— Ҳаётда жаҳолат қўлиб бўлиб, адолат мағлуб бўлса нима қилиш лозим? — Истеҳзо билан қўлиб, адолатнинг йўқолишига қатъий ишониш лозим.

— Қўбру ҳаво нима? — Ўз торозисига ортиқча тош қўйиш.

БЕРУНИЙ ҲИҚМАТЛАРИ

● Билим — қайтариш ва тақоррлаш мевасидир.

● Онгни эскирган ва гаразли мақсадлардан тоза-лаш зарур.

● Кўз билан бир марта кўрган ўн марта эшитган-дан афзал.

● Одамлар ўзлари бил-маган нарсани душманлик кўзи билан қарайдилар.

● Асоси, яъни пойде-вори бўлмаган фандан воз кечса ҳам бўлади.

● Елгон ҳамиша ростдан енгилди, у ҳудди сув юзиди-га қўнқидек йўқ бўлиб кетади.

● Жўрттага ўз сўзида туриб олган билими паст киши билан баҳслашиш унга ҳам, бошқача ҳам наф келтирмайди.

● Тенглик ҳўқм сўрган жойда сотқинлик, алдамчи-лик ва бошқа ташвишли эҳтирослар бўлмайди.

● Комил фикр—ортиқ-чалликни ҳам, қамчилиқни ҳам қабул этмайди.

● Ростўйлиқнинг ширин-лигини тотмаган ёки ширин-лигини билса ҳам тотишни и-стамаган киши уни севайди.

● Илм равшанлик ила фазилатлидир. Ҳақиқат эса гўят сода ва тўппа-

тўғри бўлади. Мураккаб-лик ва гализлик муаллиф-нинг ўз баёнидидаги ҳақиқатга шўбаси борли-гидан нишонидир.

● Оила қўришда бега-наларга уйланиш қариндош-лардан афзал туради.

● Тил сўзловчи иста-гини эшитувчига етказу-ви таржимондир.

● Тарихи ёзаётган ки-шдан унинг тўғри ё нотў-ғрилигини аниқлаб бериш талаб этилади.

● Ҳар қандай масаллада тарихга эҳтиёж бор. Турли мамлакатларда яшовчи миллиятларнинг ўзларига хос тарихлари бор.

● Агар чироқнинг ёғи та-мом бўлиб, ўчишга яқин-лаша неча дақиқа кетма-кет шўъланиб, қаттиқ ра-вшанлик беради. Шўнга ўхшаш ўладиган касаллар ҳам ўлимга яқин қолганда шўндай бир қувватга эга бўладиларки, бошқалар уни тузалди деб, умид қилиди-лар. Тажрибали кишилар эса, бундай ботоблардан умидларини узадилар.

Олим ҚўҶОРБЕКОВ тайёрлаган.

ЖАЗО ЁШ ТАНЛАМАЙДИ

Одатда ёшлар айб иш қилишса уларни ёши улўғ киши-лар уришиб ёки яхши гапириб тўғри йўлга солишади. Аммо қарияларимизнинг ўзлари ноҳўя иш қилишса-чи? Бу дард-га даво топиш қийин.

2003 йилнинг 29 майда Чироқчи тумани Ички ишлар бўлими тезкор ҳодим-ларининг текширувлари натижасида "Чиян" ширкат ҳўжалигининг Оқтинчи қи-юғида яшовчи Роза Холлиев ўз ҳовлисининг 1,2 квадрат метрига 50 туп, шу қишлоқда яшовчи Давлат Аҳмедова ҳам ўз ҳовлисининг 1 квадрат метр майдон-ига 40 туп ва шу ҳўжаликнинг тўққор қишлоғида яшовчи Мусаллам Абдуллаев-ва эса ўз ҳовлисидаги қўйонига 14456 туп таркибда гиёҳанд моддаси бор бўлган қўйор ўсимлигини қонунга ҳилоф равишда экиб, парваришлайётганлиги аниқланди.

Қўлга олиниш жараёнида жиноятчилардан 43 туп гиёҳанд ўсимлиги ашё-вий далил сифатида олиб қолиниб, қолгани шу жойнинг ўзида ёқиб йўли билан йўқ қилинди.

Жиноятнинг олди олинди. Жиноятчилар ўз қилмишига яраша жазосини ҳам олишди. Аммо бир масала бизни таажжубга солади. Бу ҳам бўлса, "қарқаром-ларимиз"нинг ёши. Яъни, 66 ёшга кирган Давлат Аҳмедова ва 68 ёшли Мусал-лам Абдуллаевларнинг гиёҳанд моддаларини экиб ўстиришдан бирон-бир мақ-садлари бўлиши мумкин. Аммо ёши бир жойга бориб қолган, 93 ёшли Роза бобо Холлиевнинг мақсади нима экан, сотиб маблаг ишлашми?

Ҳозирги кунда юртимизда гиёҳандчилик қарши қатъий кураш олиб боришмоқда. Ҳўкуматимиз зарур чора-тадбирларни белгилamoқда. Гиёҳандчилик қарши кура-шиш нафақат ҳозирги кунда, балки азал-азалдан мавжуд. Бу кесалларимиз нахотки шу ишлардан хабардор бўлишмасан? Ахир қанчадан-қанча инсонлар қонунга ҳилоф равишда шўндай йўл билан мўмайгина даромад топиш илтиҳидида бошларига ташвиш орттиришган, хатто умрларини қамқононаларда ўтказишган. Шу билан бирга бундай ҳаром йўллар билан топишган бойлик ҳеч қачон барака келтирмаган. Ҳаётнинг ўшбу аҷик сабоқларини ёшларимиз англаб етмаётган бўлиши мумкин. Аммо 60-90 ёшдан ошиб қолган кесалларимизнинг қилмишларидан ажабланмай бўладими? Қонунларимиз ҳамма учун баробар, жазо ёш танламайди. Қарилар ёшларига яраша эмас, ўз қилмишларига яраша жазосини олдилар.

Абдураим ИБОВ, Чироқчи тумани ИИБ бошляги, милиция полковниги.

БИРИНЧИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЙ ИНСТИТУТИ 2003 ЎҚУВ ЙИЛИГА ДОКТОРАНТУРА, АСПИРАНТУРАГА ЎҚИШГА КИРИШ УЧУН ҚЎЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ДОКТОРАНТУРАГА:

"Акушерлик ва гинекология"— (1), "Тери ва таносил касалликлари"— (1), "Стоматология"— (1), "Болалар юқумли касалликлари"— (1).

Докторантурага кириш учун 45 ёшгача бўлган фан номзодлари қабул қилинади. Докторантурага кирувчи илмий ҳодимнинг мута-хассислиги номзодлик диссертациясига мос келиши шарт.

АСПИРАНТУРАГА:

"Акушерлик ва гинекология"— (1), "Қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари"— (1), "Ички касалликлар"— (1), "Кардиоло-гия"— (1), "Кўз касалликлари"— (1), "Педиатрия"— (1), "Тери таносил"— (1), "Асаб касалликлари"— (1), "Нур диагностика ва нур билан даволаш"— (1), "Стоматология"— (2), "Травма-тология"— (1), "Жаррохлик"— (1), "Нейрохирургия"— (1), "Ревматология"— (1), "Клиник фармакология"— (1), "Бола-лар юқумли касалликлари"— (1).

Аспирантурага кириш учун танланган мутахассислиги бўйича икки йил иш стажига (интернатурада ўқиш муддати билан) эга 35 ёшга-ча бўлган олий маълумотли мутахассислар қабул қилинади.

Аспирантурага кирувчилар танланган мутахассислиги бўйича чет тили ҳамда Ўзбекистон тарихи ва фалсафадан кириш имтиҳонларини топишрадилар (номзодлик минимум имтиҳонларини топишган шах-слар бундан мустасно).

Ҳужжатлар докторантура ва аспирантурага 5 сентябр-дан 5 октябргача қабул қилинади.

Ҳужжатларни топишриш ва қўшимча ахборот олиш учун Биринчи ТошДавТИ илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш бўлимига мурожаат қилишнинг мумкин.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Мусаханов кўчаси, 103-уй. Телефонлар: 67-62-83, 67-62-69.

«АВТОГАЗ»

ОКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ

Ўзбекистон халқини, ўз ҳамкорлари ва миҳозларини мустақилликнинг 12 йиллик байрами билан чин қалбдан табриқлайди.

Айём шодиёналарига уланиб кетган анъанавий касб байрами —нефть ва газ саноати ходимлари кунин тармоқ ходимларини муборакбод этади.

Мустақилликнинг бокзий, юртимиз тини, осмонимиз ҳамини мусаффо бўлсин!

Келажакни буюк давлат — Ўзбекистонимизнинг порлоқ истикбатини кўриш ҳаммамизга насиб айлсин! Улкан бунёдкорлик ишларимизда Сизларга доимо Зафарлар ёр бўлсин!

Байрамнингиз муборак бўлсин, азишлар!

Самарқанддаги 1-педагогика коллежи бу йил ўзининг 75 йиллигини нишонлади. Мазкур билим даргоҳи бошланғич синф, меҳнат таълими, расм ва чизмачилик ўқитувчиларини тайёрлайди.

КОЛЛЕЖДА МАЪНАВИЯТ ДАРСЛАРИ

Бугунги кунда ўқув юртининг мингдан ортиқ талабалари педагогика сирларини кунт билан ўрганишмоқда. Коллежда турли фанлар бўйича 29 та тўғрақ фаолият кўрсатмоқда. Қизиқичли талабалар ўқув юртида оқилган педагогик билимлар, оила ва никоҳ, ҳуқуқшунослик асослари, оила шифокори халқ университетларида таълим олишмоқда.

Шунингдек, бу ерда "Ёш иқтисодчи", "Ёш оғалар мактаби", "Маънавият сабоқлари" каби клублар ҳам мунтазам ишлаб турибди.

Айтиш кераки, коллежда ёзувчи ва шоирлар, ҳуқуқ тарбиёт идоралари ходимлари билан ўрашувлар аниқланаётган.

"Туркистон-пресс"

Билиб қўйган яхши

Хаво ранг ва зангори тошлар турли касалликларда, жумладан энг хавфли вабо, ўлат, мохов дарахларидан ҳолос этувчи тумор (бўйин тоши) ҳисобланган, қизил тошлар эса вирусли касалликлардан асрайди.

МУЪЖАЗ ТОШАР ХОСИЯТИ

Қизил рангли ёқутдан ҳозирда лазер нурулари ёрдамида америкалик олимлар юз миллион ватт қудратга эга бўлган ёқут нури билан даққанган 40 миллиондан бир бўлағига тенг вақт ичида тери устидан бегона рангини осоти тери куйдирмай, беозор ишлаб олишда кенг фойдаланаётган.

Умуман олганда, у ё бў тошнинг муқаддас табиқ юрши фойдадан ҳоли эми. Дейлик, маржон очик яраларнинг тез битишига, нафас йўлларидаги раванлишга хизмат қилса, амалли асаб касалликларидан, аквариум денгиз ҳасталигидан фориғ этади. Шунингдек, лазурит уйқун келтириши, марварид ва зумрад халлапарастликдан кутқарувчи хусусиятга эгалиги фанда исботланган. Олимларнинг фикрича, зумрад хотирани муқаддаслашди, ферица бош оғригидан кутқарилади. Ёқут-юрак, нефрит эса буйрак касаллигининг давосидир.

Шарқда азалдан тошлар ёрдамида беморни даволаш кенг тарқалган. Айниқса, Хиндистонда, масалан, қўнға Хинд трактатларида бинаван қимматбахш тошлар қўйининг етти хил космик нурулини энергияларини ўзида йиғувчи конденсатор вазифасини бажаради. Бинобарин, ҳозирги замон фанига етти хил эмас балки, икки хилгина нурлиниш энергияси маълум, ҳолос. Улардан бири қолдик нурлиниш, иккинчиси Юпитер ва Сатурннинг микрофоники нурлинишидир. Хиндлар тасаввурига қўра, тошларнинг космик ранги уларга призма орқали қаралганда яхши аниқланади. Масалан, олмосга оддий қўз билан қаралса, у тинч, рангсиз кўринади. Призма остида эса у ҳаворангга товланади. Оқ сў рангиданга ой тоши-призма остида хаворанг кўринади.

Қўнға хинд гоғларига қўра, касаллик инсон тўқималарининг тўқиллашиши уларга мос келмаган ҳолатлардагина пайдо бўлади. Шунинг учун ҳам ҳар қайси касалнинг ўзига мос, космик нурлинишнинг йиғи оладиган тош билан даволанш мумкин дейилади. Масалан, олмос, ой тоши, зумрад марвариддан юқори ҳароратни туширишда, шамоллашда, сарик касаллигида кўнғил оқишда ва жигарнинг катталашиб кетишини олдини олишда самарали фойдаланилади.

Санфир, олмос, топаз, ой тоши, зумрад, ёқут, марварид, цирконлар кон босимиин туширишда, томоқ беэи касаллигини даволлашда, гармонлар бузилиши, ички секретици бешлари касалликлрининг шифосидир. Шунингдек, марварид билан сафбир бевакт "ой қўриш" ва тушқунликка муобало бўлишдан сақлайди.

Эндликда, табобат илмида ёқут ва марварид тошларидан астма ҳужузини сусайтиришда кенг фойдаланилмоқда.

Хуллас, инсон ҳаётида ранг ва тошларнинг ўрни беэибеэ, фақат улардан тўғри фойдаланиш лозим.

Саййид ОЛИМ.

УЛУҒЛИК ЗОҲИРДИР ХАЛҚИМ НАСЛИДА

• Назм гулшани

МУСТАҚИЛ ВАТАНИМ - ЎЗБЕКИСТОНИМ

Дунё бир чархпалак, айланар чунон,
Чархпалак чархнинг тошидир инсон.
Неларга дуч келар яшаган замон,
Бу сирдир билади ёлғиз Худойим.

Кимдур жаннатмонанд ўла бағрида,
Кимдур кўзин очар саҳро қаърида,
Кимдур тоғлардан ҳам олис, нарида,
Бу сирни билади ёлғиз Худойим.

Минг шукр тугилдик Ўзбекистонда,
Улағайб бахт топдик, ушбу бўстонда,
Аволлар ўсмоқда дорилмонда,
Минг шукр, қўлайди бизни Худойим.

Юртимиз жамоли файзиёб, ўзга,
Суртса ариғулик тупроғини кўзга,
Тарифига тиллар ожиздир сўзга,
Минг шукр, қўлайди бизни Худойим.

ЮРТИНГ ТИНЧ БЎЛСА

Осойишта ухлайсан,
Бир-дўстлигини аўқлайсан.
Яшағайсан бекалар,
Юртинг тинч бўлса агар.

Қўнғинг бўлар тўқ доим,
Ёзувчи бўйи бўй доим,
Кўкразинг тоғлар қадар,
Юртинг тинч бўлса агар.

Тўйлар ўтади қувнок,
Халқ яшар тотув, иноқ,
Шодон сабоқлар янгар,
Юртинг тинч бўлса агар.

Оиланг тинч, ўзинг тинч,
Айтар қўнғи, сўзланг тинч.
Бағрингга синар башир,
Юртинг тинч бўлса агар.

Тинчликни қайрага ет,
Тинчлигингга таъзим эт.
Довруғи дoston бўлар,
Юртинг тинч бўлса агар.

Юртбошим юртимни фаровон этди,
Эл бу кун мустақил, муродга етди,
Асрилик кишанлар илқидан кетди,
Минг шукр, қўлайди бизни Худойим.

Улуғлик зоҳирдир халқим наслида,
Ўзбегим кампарин, танти аслида,
Бир йўқлаб келсангиз баҳор фаслида,
Минг шукр, қўлайди бизни Худойим.

Ким ахир элини фарзанддек сўймас,
Элим деб, юртим деб ёнишини қўймас,
Бу Ватан - саждазоҳ шунчаки ўймас,
Минг шукр, қўлайди бизни Худойим.

Бўларкан, бинолар бунёд этилса,
Бўларкан Ватаним обод этилса,
Бўларкан, эларни озод этилса,
Минг шукр, қўлайди бизни Худойим.

Ўн икки йил - озод жону жаҳоним,
Ўзимга қайтганим, орим, иймоним,
Сен-ла асрга тенг келган ҳар оним,
Мустақил Ватаним - Ўзбекистоним!

Ҳаётда эзгу неъмат,
Ушлар орзу қат-қат,
Ижобатдир тиллақлар,
Юртинг тинч бўлса агар.

Тинчлигим асраганлар
Бекам қўст бўлсалар!
Бир умрга соғ-омон,
Ҳам фаровон юрсанлар!

Ҳаётда узоқ умр
Бахту роҳат қўрсанлар!
Халқини дўстона олиб,
Ушга хизмат қилсанлар!

ЯХШИЛАР

Инсонлар бор бул ҳаётнинг борбони эрур,
Инсонлар бор зарур бўлса жонини берур,
Инсонлар бор сизга бахту - иқбол тилайди,
Инсонлар бор инсонийлик йўлини излайди.

Улар иши бир умрга яхшилик қилмоқ,
Оғир кунда ҳар доимо ёнма-ён турмоқ.
Неки бало келса ҳамки бирга курашмоқ,
Бу улғу, мард, инсон эрур қўшилғум мутлоқ.

Инсонлар бор буюк ишлар пайида тинмас,
Эл юрти бахти учун оромни билмас.
Кеча-кундуз мижса қоқмай чеккада заҳмат,
Ундайларни халқим бошда тутмади албат.

Ажратмайди улар мансаб курсингга қараб,
Иш тутарлар ўйлаб мудом қорингга яраб.
Қолса қимки суяқидан агарда ажраб,
Бу инсонлар жон-дидидан юрарлар суяб.

Зимистонда қаланларга улар сочар нур,
Бу инсонлар халқи учун мисли олтин, дур.
Эзуқидай отар улар мустақкам томир,
Оллоҳ берсин яхшиларнинг умрига - умр.

Оқил инсон бағри осмон каби кенг бўлар,
Феъли яхши - ёмонларга бирдек тенг бўлар.
Улар умр режасини олоддан тутар,
Шунинг учун улар иқбол қўлида сузар.

Яхшилик қилсанларни Ҳақ ўзи қўлар,
Улар доим муҳтожларининг холини ўйлар.
Ҳар бир иши минибир дуо келтирар ушга,
Қолинг яхши номла илоҳ сиз бир умрга!

АСРАЙ БИЛГИЛ

Тугилдинг, ёшлигинг ўтди беармон,
Кучга тўлдинг, ўсдинг, тўлиқдир дармон,
Ҳар бир ишга қодирсан, бахтлисан ҳамон,
Юрт, эл берди уни,
Ўзим эришдим дема!

Мақтаб сени севиб бағрига олди,
Зиғ нуруларини кўнглингга солди,
Сирлар дунёсининг қулфин очолдинг,
Юрт, эл берди уни,
Ўзим эришдим дема!

Поғона-поғона ўсиб буй олдинг,
Баланд чўққиларни забт этаолдинг.
Оғир кунларни ҳам енғиб ўтлодинг,
Юрт, эл берди уни,
Ўзим эришдим дема!

Мол-мулкнинг қўлайди, бойлик етарли,
Ишларинг жойида, ойлик етарли,
Ош есан ошнингда илқ етарли,
Юрт, эл берди уни,
Ўзим эришдим дема!

Эл сендан розидир, бағринг шундан бут,
Элнинг улағай, эли ҳамдан тут,
Эл бирла меҳнат қил, ўзгани унут.
Эл юртим дегин,
Ўзим эришдим дема!

Улуғ ёшигда ҳам юртга хизмат қил,
Халқинг эъзозлаган ҳурматдадир, бил.
Илоҳим бир умр иззатларга юр,
Юртбошим, халқининг доим асрай бил!

Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ.

ОЛТИН ОЛМА, ДУО ОЛ

(Давоми. Боши ўтган сонда).

Расулulloҳ деди, — Тингла, эй уммат,
Бирин чирроғида дуо пилиқдир.

Дуо олишлик, дуонинг хусусиятлари ҳақидаги аҳойиб бир воқеа — одамлар орасида ривоятга айланган қолган. Айтишларича Америкалик машҳур Кеннедидайлар сулоласининг бош босиб, бир кун ўз боғида баҳайбат бир итни еталаб, сайр қилиб юрган пайтида, унинг олдида бир нуруний чол садақа сўраб келади. Бу ҳолат бобога ҳақорат бўлиб туюлади, шекилли ва қўлидаги итни қўйиб юборади. Ит итлинини қилиб, гадо чолни роса талайди. Бундай адолатсизликдан ранжиган гадо: "Илоҳо, уруғларинг билан қилиб кетинглар", дея уни дуоибад қилган эмиш. Хануза, америкаликлар уша гадонинг дуоси рўёбга чиққанидан, афсус чекиб қоришар эканлар.

Пайғамбаримиз (с.а.в.) қабристон олдида ўтиб кетаётиб, бир қабрдан фарёд овозини эшитиб қолибдилар. Дарҳол тўхтаб, таҳорат олибдиларда, икки ракат намоз ўқиб бўлган, Худого илтижо қилибдилар: "Эй Парвардигорим, қудратингга шак йўқ, бу не синоат?". Шу заҳоти гоийбдан нидо келибди: "Эй ҳабибим! Билинг ва оғоҳ бўлинг, бу йигит ўз оназорини норизо қилган. Уни волидиси дуоибад қилган". Расул акрам (с.а.в.) Худодан йигитнинг гуноҳини сўраган эканлар, яна шу он Аршдан нидо келибди: "Ё Расулulloҳ, бу менинг ҳаққим эмасдур. Она рози бўлмас экан, унинг гуноҳини кеча олмайман" — дебди.

Пайғамбаримиз (с.а.в.) йигитнинг онасини излаб топибдилар ва ундан қабрда азоб келмаётган фарзандининг гуноҳини ўтишини сўрабдилар: "Илла ва билла, тўнғиз қўйсин, унинг гуноҳини ҳеч ҳам утмасман. Ахир, уни тўққиз ой қоринида, йигирма бир йил бағримда ардоқлаб ўстирдим. Унинг отаси гўдаклик пайтидаёқ вафот этган эди. Шу боламини деб турмушга ҳам чиқмадим. Ҳа, аччиқ қисматим тақдирини унга ботлаган эдим: бир кун, каттагарида кунимга яраб, ундан рушнолик қўрарман дегандим. Бақти-соати келиб уни уйлантирдим. У

қундан-қунга меҳрини хотинига боғлаб, мендан йироқлаша бошладилар. Хотинининг гапига қириб, ўз онасини айблаётган бўлди. Бир кун унинг хотинини одоб-ахлоққа ўргатмоқчи бўлиб, насихат бериб турганимда, қўнғидан ўғлим бир қўлида каттагина тўғи билан қириб келди. Бўлаётган воқеани унга айтганимда, менга эътибор ҳам бермади ва хотинининг сузларига қириб, бақирди: кейин қўлидаги оғир тўғини менга отиб, қўлимини синдириди. Шунда: "Жувармак ўлгин!" деб қарагидм ва уни дуоибад қилдим. Шу кечасиёқ, унга бир дард тегиб вафот этди.

Маънавият сабоқлари

Бадбахт фарзанднинг гуноҳини эинҳор кечирмайман", — дебди.

Расул акрам (с.а.в.) кекса ва ногирон онани елкаларида кўтариб, ўғли ётган қабр тепасига олиб келибдилар. Таҳорат олиб, икки ракат намоз ўқиб бўлган: "Эй барча оламларнинг Эгаси, ҳайбат ва қудратининг қўрсати! Онанзор ўз ўғлининг аҳолини, ўз қўзи билан қўрсин!", — дебдилар. Қўйибдан ишора бўлибди: "Эй ҳабибим, қўлингиз қабрга қўйинг. Онанзор панжаларинг орасидан қабрга боссини", — дебди. Онанзор қараса, қабр очилган, лаҳад ичида, ўғли илон-чаёнларга ем бўлиб, улар ҳар чаканида, азобга бардош беролмасдан фарёд уриб ётганимиз. Онанзор бу фожиавий ҳолатни кўриши билан: "Ох, болаки, онакигиз улмаси, илтифатингизга розиман!" — дебди. Шу бир оғиз сўз оназор оғзидан чиқши биланқ, илон-чаёнлар бир зумда гоийб бўлибди ва йигит фарёди бирдан тинибди. Шундай қилиб, фарзанд энди қиёматгача тинч ётадиган бўлибди. Оллоҳ таоло ҳар бир бандасини ана шундай дуолардан ўзи сақласин, албатта.

Дуодан дуонинг фарқи бор. Одам фарзанди қизик, у иссиққа ҳам, совуққа ҳам бардош беролмайди. Лекин, шу икки ҳолат бир хилда бўлмаса, унга ўзида тансиқлик сезгандай

Мустақил шодиёналари

БОЛАЖОНЛАР ҚУВОНЧИ

ташкilotчилар эътибори ва хомийлар кўмаги билан байрам кунларида янада ортди

Тошкент шаҳар ҳокимияти, "Тошбозортайёрловсавдо" уюммаси, Чилонзор тумани ҳокимиятининг ташкilotчилигида, "Фарҳод" ва "Паркент" бозорлари хомийлигида мустақилликнинг 12 йиллигига бағишлаб Чилонзор туманидаги 23-Мехрибонлик уйи"да ўтказилган байрам шодиёналари қатнашчиларнинг ёдидан асло кўтарилмайдиган бўлди.

— Уч ёшдан ўн икки ёшгача ўғил-қизлар тарбияланаётган бу масканимизда деярли ҳар бир байрам шундай ўтади, — дейди "Мехрибонлик уйи" директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи Светлана Килдешева. — Бу ташкilotчиларимиз ва хомийларимиз шарофатидан. Обид Юсупов раҳбарлигидаги "Фарҳод" деҳқон бозори шундоққина ёнимизда. Бизни кўп йилдан буён отақилча олган бу жамоа қўнғин-ёзин сарҳил маҳсулотлар билан таъминлаб турибди. Унинг ёнига яқинда Фазлиддин Нуралиев бошқараётган "Паркент" универсал бозори ҳам қўшилди. Иккала бозор маъмурияти байрам баҳорасида бизга 500 минг сум маблағ ўтказиб берди. "Чилонзор" буюм бозори ҳам ҳўмат кўрсатди. Улар тўғайли байрамимизни гўзал ва бетакрор ўтди...

Ҳа, мустақиллигимиз шундай гўзал ва бетакрор байрам болажонлар мурувватли ва олийҳиммат халқимизнинг азалий одалтирига хос тарзда айём шодиёналарини қалбдан ҳис этиб қувончга тўлдирар. Бу йил мазкур маскандан 1-синфга чиққан 10 нафар ўғил-қиз "Президент совғаси" — китоб, сумка ва ўқув қуролларини қабул қилиб оларкан беҳад шодландилар. Ўнлаб тарбияланувчиларга эса хомийларнинг совға-саломлари топирилди.

Рустам ДОСТОН ўз мухбиримиз. Суратларда: айём тантаналаридан лаҳзалар. Қозим ЎЛМАСОВ олган суратлар.

Қинғир иш — келтирар ташвиш

Мамлакатимиздаги мавжуд қонунқоида қўра, хорик валютасини сотиш ва сотиб олиш бўйича қатъий тартиб белгиланган. Шунга қарамай айрим фуқароларимиз билиб-билмай бу тартибни бузишмоқда. Қонқонунини иш қилиб ўзларига ташвиш орттиришмоқда. Бунга валютани қўра оид жиноятларни аниқлаш ва бартараф этиш борасида олиб борилган тадбирлар натижаси мисол бўла олади.

Жаҳонгир Ражабмухамедов ҳеч жойда ишламасада "ишнинг қўзғилиши билан". У банқдан қонунга ҳилоф равишда 3800 АҚШ доллари олган етмағандай ўшбу валютани Қозогистон Республикасига тегишли ҳужжатлар қўрсатмасдан олиб чиқиб кетганда ушланди.

Ҳазрат деҳқон бозори ҳудудида жойлашган "Файз" хусусий фирмасига қарашли дўкон раҳбари Хўснёр Норматов ҳамда шу дўкон сотувчиси Шероз Норматовлар оқ-қорани яхши таниди. Бироқ улар ҳам қонунга зид иш қилишган. Яъни, Норматовлар 600 АҚШ долларини фуқаро Ш.Абдуллаевга 636.000 сўмга сотиб хўрсдан бўлиб турганларидан "иш"нинг пачаваси чиқиб қолди. Чет эл валютаси билан қонқонунини олди-сотиқ қилганликлари учун уларга нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

— Аттган, бундай бўлишини билмабимиз, — дея афсусда улар.

ҚИРҚ ҚОП СЕЛИТРА

ёки доллар олди-сотиқси билан қонқонунини шуғулланиб, республикамизга қонқонунини товар олиб қирганлару ўғитини талон-тарож қилиб, цементни "ҳаво"га учирганлар хусусида

Улуғбек Мирагзамов олий маълумотли мутахассис. Бирок у ҳам тартиб-қоидага бўзди. Улуғбек 2500 АҚШ долларини 2.662.500 сўмга сотганида "бу ишнинг қонқонунини зид", дея ҳужжат тузилди. Энди у судланди.

Оққурғон тумани "Деҳқон бозори" олдида ҳам шунга ўхшаш "ҳангома" бўлган. Шу туманда яшовчи Дониёр Қуролов "ким ҳам билиб ўтирибди", қанча ҳаёлда 740 АҚШ долларини 792 000 сўмга сотётган вақтда ушланди. Бу ҳолат бўйича ҳам "иш" очилди. Умуман, Тошкент вилоят прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютани оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси қўғилари бу хилдаги қонқонунини ишларга қарши изчил қоралар қўймоқда.

Бошқарма ходимлари, шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 154-сонли "Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товарлар олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида"ги қарори ижросини таъминлаш борасида ҳам доимий иш олиб бораётган. Ҳукумат қарорини бажариш бўйича қўғилардан қоралар тахлили шўни қўрсатмоқдаки, хали ҳам айрим ҳамюртларимиз афсуски тартибни бузишмоқда.

Ҳақим Олтибоевнинг ёши қирқдан ошган. Аммо унинг хатти-ҳаракатини оқлаб бўлмайди. Негаки, бир йилдан зиёд вақтдан буён матбуотда ва бошқа оммавий ахборот воситаларида белгиланган тартибни бузиб товар олиб қирганларга

нисбатан жиддий қоралар қўғиларгани ҳақида бонг урилатганига қарамай, у Қозогистон Республикасида ишлаб қирчилган 318 ишча алқоғли маҳсулотни тартибга зид равишда Тошкент шаҳрига олиб қирчилганда тўхтатилди. Унга нисбатан жиноий иш қўзғатилди. Ҳақим Олтибоев-қўғилни жазосини олади. Қизғин шундаки, Олтибоевнинг пулига қўғил, ҳужжатида алқоғли маҳсулотни маҳсулларига олган икки фуқаро ҳам бошини чангаллаганча қолишди. Бу ёғини энди суд ҳал қилади.

Тошкент туманида яшовчи Султонмурод Ҳасанов Хитой давлатида ишлаб қирчилган 11 турда қарийб тўрт миллион сўмлик аёллар пойабзалини ҳужжатларсиз республикамизга олиб қирчилган. Қинғир иш ўзига ташвиш келтиришини ҳаёлига ҳам келтирмаган С. Ҳасанов таваб-тазарури қилляпти. Аммо энди кеч.

Бунисини айтишнинг "Охангарончеми" очик турдаги ҳиссасдорлик жамиятининг Тошкент туманидаги 3-сонли маҳсул дўкони борлигидан қўғиллик хабарсиз бўлиши мумкин. Ҳўш, хабарсиз бўлса бордир, нима бўпти дерисиз? Ҳамма гап шундаки, мазкур дўкон сотувчиси Турғўноб Миралыев фуқаро Сеферали Эйзов билан тил бириктириб эса эмас, қўғил эмас 94,3 тонна цемент олиб қирчилган. Турғўноб Миралыев цементни ҳавога учирганими ёки тағига "сўғил" қўғил юбормгани аниқланади ва у қилмишига яраша жазо олади.

Бугунги кунга келиб қишлоқ ҳўжалигини ми-

нерал ўғитсиз тасаввур этиб бўлмай қолди. Шу боис ҳам ўғитини бозори қаҳқон, харидори кўп. Ўғитилган тадбирлардан бирини "ЕРАЭ-672" русумли давлат рақами 11 8 1329 бўлган автоқашна тўхтатилиб юқонаси қўғилдан кечирилганда ҳеч қандай ҳужжатсиз 40 қоп селитра борлиги аниқланди. "Ковла-ковла"да қалаваннинг бир чўи Пискент "Қишлоқҳўжалиқимиз"ига бориб тақалди. Гап бундай. Пискент "Қишлоқҳўжалиқимиз" филиали билан "Абдуғаниев А" фермер ҳўжалиғи ўртасида тузилган шартномага қара, ўшбу тақшилот фермерга 825 қилграмм селитра бериши керак эди. Ҳўш, бунинг нимаси? Ҳўш, ҳазир ҳамма шартнома асосида ишлаётган-ку, деган савол пайдо бўлиши табиий. Бизни қизиқтирган ва ўғитилган Пискент "Қишлоқҳўжалиқимиз" филиали оғир мудир К.Ашматовнинг шартномада қўрсатилгандан 2275 кг ўғитини ошқча бериб юбориб "саховат" қўғилгани бўлди. Суриштирувда маълум бўлдики, фермер ҳўжалиғи раҳбари А.Абдуғаниев билан оғир мудирини жиноий тил бириктирган экан.

— Негаки, ҳазир шўни, тартибни бузиб қонқонга ҳилоф иш қилганлар сирли албатта, қўғил бўлади. Шўни унутмаслик керак.

Ақил АЗЛОРОВ, Абдулатиф АБДУЛЛАХИДОВ.

Тошкент вилоят прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютани оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси маъсул ходимлари.

КАҲ-КАҲА

— Эрга тегадиган куним кўпгина ҳўшорларим учун қайғулик кун бўлади.

— Унчалик эмас-ов... Ахир, сен бир вақтинг ўзида биттадан ортиқ одамга теғолмайсан-ку...

Ресторанда:

— Бу қанақа беаънилик! Овқатингиздан ичкилик хиди келаяпти!

— Эндичи, хоним? — деб сўради официант уч қадам нарига бориб.

Темир йўл кассасида:

— Менга босқинчи ўриндиқдан билет берсангизми? Қари онам қокорига қолмамайди.

— Пастки жойларга билетлар сотиб бўлинг. Вагонда биронтаси билан алмаштириб оларсиз.

— Нималар деясиз? Менинг қари онамини ким ҳам алмаштирарди...

Бир хотин ҳасис эрининг дастидан онасиникига кетиб қолди ва у ерда худого илтижо қилди:

— Эй худо, қани энди бир миллионернинг хотинига айлантириб қўйсангиз...

Бунни эшитиб онаси гап қўшди:

— Бир йўла яхши ният қил қизим. Миллионернинг беваасига айлиниб қолди дегин.

Хотин бир кун эрига нозланиб:

— Қий десам ҳеч қўғил-ғим йўқ, — деб қолди.

— Жавонинг тўла қўғил-ку!

— Уларнинг ҳаммасини қийганман. Бутун маҳалла бу қўғилларимни қўрган. Энди ҳеч ким қўғилмаган қўғил қийишнинг керак.

— Ундай бўлса, бунинг йўли осон экан. Бошқа маҳаллага қўғил қўғилмайсиз.

— Ие, ишларининг ўзинг маҳинида қўғиларсанми? Қотиб-банг бор эди, шекилли?

— Ҳа, бор эди. Ҳўзир унга уйланганман.

— Мен